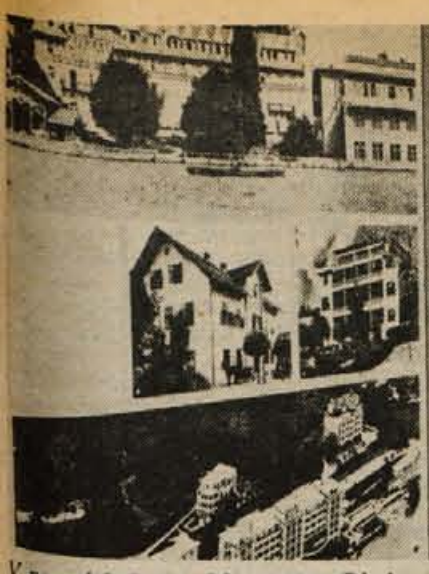

V ponedeljek popoldne so na Bledu v okviru krajevnega praznika odprli v Festivalni dvorani razstavo Razvoj blejskega turizma. Razstavo je pripravil Mestni arhiv Ljubljana.

Političnemu aktivu občine Radovljica je v ponedeljek popoldne govoril in odgovarjal na vprašanja o ustavi podpredsednik zvezne skupščine in poslanec dr. Marjan Brecelj. — Foto: F. Perdan

Leto XXVI. Številka 54

GLAS

Kranj, sreda, 18. 7. 1973

Cena 70 par

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Vzorne visokogorske kmetije so nepogrešljiv člen splošnega ljudskega odpora

Zvezni sekretar za narodno obrambo general armije Nikola Ljubičić je minulo soboto obiskal več krajev v selških in poljanskih hribih

Kakor smo že poročali, je pretekli petek popoldan v Škofjo Loko prispela posebna delegacija oboroženih sil SFRJ in zveznega izvršnega sveta, v kateri so bili zvezni sekretar za narodno obrambo general armije Nikola Ljubičić, načelnik generalštaba JLA generalpolkovnik Stane Potočar, načelnik Ljubljanskega vojnega področja generalpolkovnik Franc Tavčar in sekretar ZIS Ivan Franko. Obisk je potekal v izrazito delovnem vzdušju.

Visoki gostje, ki se jim je zvečer prvega dne v hotelu Transturist pridružil tudi predsednik CK ZKS France Popit, so si v spremstvu člana predsedstva skupščine SR Slovenije Zdravka Krvine, predsednika skupščine Toneta Polajnarja ter zastopnikov občinskih družbenopolitičnih organizacij najprej ogledali mesto in njegovo ožjo okolico, loški grad, novo letno gledališče in atelje akademske slikarke Dore Plestenjak-Slana, v soboto dopoldan pa jih je pot vodila v legendarne Dražgoše, prizorišče spopada med elitnimi okupatorjevimi enotami in partizani. Naj brž povemo, da je Ljubičić tudi pokrovitelj vsakoletnih tradicionalnih zimskih tekmovanj pod obronki Jelovice. Udeleženca bitke, pisatelj Ivan Jan in polkovnik Janez Lušina, sta ga izčrpno seznanila s potekom dogodkov, kajti generala so zanimale najrazličnejše podrobnosti o taktičnih potezah ene in druge strani.

Kasneje je družina častnikov krenila v Poljansko dolino v gorsko vasico Vinharje h kmetu Vinku Stanoniku-Brdarju, lastniku vzorno urejenega preusmerjenega posestva. V daljšem pogovoru so navzoči prišleke seznanili z obetavnim programom razvoja kmečkega turizma, ki predstavlja doslej najuspešnejšo obliko preprečevanja razslojevalnih procesov v odmaknjenih višinskih predelih republike. Prav Škofja Loka je namreč pri tem dosegla izjemne rezultate. Menda ni treba posebej omenjati, da — upoštevajoč izkušnje iz zadnje vojne — v konceptu splošnega ljudskega odpora igra planinski svet zelo važno, če ne ključno vlogo in da bi v primeru potrebe lahko nudil idealno zatočišče, idealni maneverski prostor borcem-gverilcem. Vojaški strokovnjaki so zato želeli ugotoviti, kakšna je konfiguracija ozemlja in koliko prebivalcev šteje. Nadalje so spraševali po strukturi specializirane proizvodnje (delež živinoreje in poljedelstva), po intenzivnosti obdelave in stopnji mehanizacije, po prometnih zvezah, po vrstah pomoči skupščine in KZ, po intenzivnosti vlaganja v agrarna območja komune, zlasti v odročne hribovske zaselke, po življenjskem standardu kmečkih družin in podobno. General Ljubičić je ob koncu pohvalil politiko lokalnih oblasti ter poudaril, da kmet mora preiti na blagovni način gospodarjenja in postati v vseh ozirih, vštevši zaslužek, enakopraven delavcem v tovarnah, v industrijskih središčih. Edino popolna socialna in ekonomska izenačitev obeh slojev populacije utegne zavreti stihijski beg mladih v mesta ter uspostaviti smotrno ravnovesje, je še dodal.

Popoldan so člani delegacije iz kasarne Jožeta Gregorčiča s helikopterjem odleteli proti letališču Brnik, od tam pa z letalom naprej v Beograd.

I. Guzelj

Hrastov pomnik kmečkemu uporu

V soboto, 14. t. m., so na Prebačevem pri Kranju odkrili spomenik vodji krajevnega kmečkega upora Jakobu Staretu. Spomenik stoji v neposredni sosedščini nekdanje Staretove domačije.

Upor je izbruhnil v vaseh okrog Prebačevega, ki so bile tlačansko podložne smledniškemu graščaku. Ta je kmetom nalagal vedno nove in hujše obveznosti. Kmetje pa so hoteli le staro pravdo, to je vse natanko tako, kot je bilo zapisano v prvotnih urbarjih. Upor je izbruhnil v jeseni leta 1687. Kmete je vodil domačin s Prebačevega Jakob Stare. Upor je graščak s pomočjo najemniške vojske zadušil, Stareta pa so naslednje leto pri Spodnjih vratih (danes Vodopivčeva ulica) obglavili. Bilo je to 6. aprila 1688.

Slovesno odkritje spomenika, ki ga je izdelal iz domačega hrasta kipar Peter Jovanovič, je bilo hkrati gorenjski delež ob vseslovenskem praznovanju 500-letnice naših kmečkih puntov.

Odkritju so prisostvovali najvidnejši predstavniki občinskih in krajevnih družbenopolitičnih organizacij. Prisotna sta bila tudi podpredsednik občinske skupščine Kranj prof. Janez Sušnik in predsednik občinske konference SZDL Kranj Tone Volčič.

Slavnostne besede ob odkritju je spregovoril Tone Fajfar, član predsedstva republiške konference SZDL Slovenije.

Nadaljevanje na 12. str.

DOPUSTNIŠKA IZBIRA

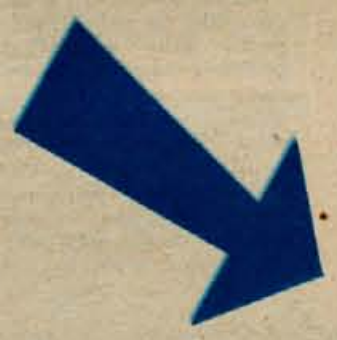

globus • globus • globus • globus • globus • globus • globus • globus

otroška, ženska in moška konfekcija

vse za plažo in kopanje

potrebščine za kampiranje

vse za lov in ribolov

fotoaparati, kamere

kozmetika

pletenine

Kokra KRANJ

Naročnik:

XXIII. mednarodni GORENJSKI SEJEM v Kranju od 10. do 20. avgusta

Drseči tečaj dinarja

Zvezni izvršni svet je sprejel sklep, da bomo odslej uravnavali tečaj dinarja po zlatu; dinar bo sledil spremembam drugih tečajev, na znotraj pa ga bomo zavarovali z ukrepi, ki naj bi jih sprejeli v najkrajšem času. ZIS je določil tudi nov tečaj dolarja na 16 din za dolar, sto nemških mark pa bo veljalo 595 din.

Manj nezaposlenosti

Ob koncu letošnjega aprila je bilo v Sloveniji 11.138 nezaposlenih. Od tega števila jih je bilo več kot polovica mlajših od 26 let. Po izobrazbi so med nezaposlenimi v večini priučeni in nepriučeni delavci, in sicer jih je kar 8906. Lani v tem času je bilo nezaposlenih pri nas za 1423 več. Glavni razlog nezaposlenosti je neskladje med ponudbo in povpraševanjem, saj se hkrati pojavljata tako presežek kot tudi pomanjkanje delavcev.

Za izboljšanje kmetijstva

Predstavniki republik in avtonomnih pokrajin so v Beogradu podpisali dogovor, prvi te vrste pri nas, o ukrepih za hitrejši razvoj kmetijstva v družbenem in zasebnem sektorju. Dogovor obvezuje podpisnike, da bodo do konca leta 1975 zagotovili letna vlaganja v kmetijstvo v višini najmanj 2 milijard din v družbena posestva in 2,2 milijardi v individualna posestva, vse po cenah iz leta 1970. Dogovor posebej zagotavlja dodatna sredstva za povečanje pridelka pšenice, sončnic, sladkorne pese in mleka na družbenih posestvih.

Poskusi klerikalizma

Ob tridesetletnici ustanovitve XIV. in XV. divizije, ki je bila združena tudi s krajevnim praznikom, je bilo v Žužemberku veliko zborovanje. Na njem je govoril sekretar sekretariata CK ZKS Franc Šetinc. Ocenil je vlogo belogardizma v NOB in pri tem opozoril, da je v ozadju sedanje klerikalne dejavnosti namera, po kateri naj bi verniki začeli verjeti, da v institucijah in organizacijah samoupravne družbe nimajo enakopravnega položaja. »Zato ne dovolimo«, je dejal sekretar, »da bi v imenu cerkve razvijali razne socialne, športne, kulturne in druge dejavnosti, ki poskušajo tekmovati s samoupravnimi ustanovami. Zveza komunistov in druge socialistične sile v naši družbi se bore za uveljavljanje samoupravnih pravic vseh — vernikov in ateistov.« Sekretar Franc Šetinc je v nadaljevanju svojega govora postavil vprašanje, kam vodijo različni pojavi, kot je spreminjanje raznih obredov v politične manifestacije in drugo. Če se vernost ljudi ne more okrepiti v cerkvi, se tudi s politiko ne more nadomestiti. Govornik je obsodil poskuse klerikalizma na Slovenskem in poudaril, da boj proti klerikalizmu ni samo zadeva komunistov, pač pa vseh, ki želijo resnično svobodno samoupravno družbo prosto vseh zlorab.

Romunski gosti

Na dvodnevnem neuradnem obisku se je pri nas mudil generalni sekretar romunske komunistične partije in predsednik državnega sveta Romunije Nicolae Ceausescu s spremstvom. Uglednega romunskega gosta je na Brionih sprejel predsednik republike Tito. Srečanje obeh državnikov je že enajsto po vrsti.

Reka ni za kopanje

Zaradi hude vročine, ki je zajela naše glavno mesto, se je veliko prebivalcev hladilo v Savi in Donavi. Zavod za zdravstveno varstvo republike Srbije pa je opozoril na nevarnost kožnih in črevesnih obolenj, ker so v obeh rekah namerili v litru vode kar 240.000 bakterij, dovoljeno število pa je 30.000 bakterij.

Dan vstaje bomo proslavili v Dražgošah

Borci gorenjskega vojnega področja bodo dan vstaje slovenskega naroda, 22. julij, praznovali v Dražgošah, ob zgodovinski Bičkovi skali, s prebivalci Selške doline, Jamnika, Krope in vse Gorenjske.

32 let je minilo od 22. julija 1941, od dne, ko se je slovenski narod pod vodstvom KP odločil z ljudsko vstajo braniti svoje pravice. Odločitev ni prišla nenadoma. KP Slovenije in KP Jugoslavije sta pod vodstvom tovariša Tita, generalnega sekretarja KPJ, in sodelavcev iz CK KP Slovenije pripravila temeljit načrt.

Zlasti gesla, da bodo nacisti prej ali slej izgnali večino Slovencev in da je to zločinsko namero treba onemogočiti s čim močnejšim in čim bolj množičnim odporom, so bila nadvse pomembna pri odločanju ljudstva za odpor.

Nacisti julija 1941 niso mogli prepričati Slovencev, da jih ne bodo več izganjali. Če je nastalo septembra in oktobra večje pomirjenje, pa so nacistične deportacije Slovencev iz obsotelskega in obsavskega pasu ponovno vznemirile tudi Slovence v ostalih predelih Slovenije. Še posebno na Gorenjskem, kjer je okupator izvajal teror nad ljudstvom, da bi zatrl partizansko gibanje in delovanje komunistične partije, ki je vodila vstajo vsega naprednega ljudstva na Slovenskem.

Razmere na zasedenem ozemlju so se v poslednjih dveh tednih pred 22. julijem na jugovzhodnem delu Slovenije zaostrile zaradi izsiljevanja Slovencev iz srednjih predelov Spodnje Štajerske. To je izzvalo med ljudmi v okoliških krajih, še zlasti v obmejnem okraju Litija, strah in privedlo do tega, da je del delavcev zapustil delovna mesta, kmetje pa so v obupu začeli klati živino. Bili so trdno prepričani, da je odbila njihova ura. Vsi ti dogodki pa so slabili sovražnikovo moč na zasedenem področju Slovenije. Ljudstvo je spregledalo sovražnikov namen — izrabiti Slovence in jih uničiti — zato se je začelo upirati vsemu, kar je želel doseči sovražnik. Ljudstvo se je dvignilo proti okupatorjevim nameram in ciljem ter z oboroženo borbo uničevalo sovražnika na bojnem polju in v zaledju. Okupator je spoznal, da ni nikjer varen, da na vsakem koraku preži partizanska krogla.

Občinski odbor ZZB Škofja Loka in družbenopolitične organizacije so se dogovorili, da dan vstaje slovenskega naroda proslavimo v zgodovinskih Dražgošah pri Bičkovi skali skupaj s prebivalstvom Selške doline, katerim se pridružujemo borci gorenjskega vojnega področja kakor tudi drugi, ki jih vežejo spomini na borbo in delo v času od 1941 do 1945 na Gorenjskem.

Bistveni pomen proslave v Dražgošah je v tem, da ohranjamo spomin na slavno dražgoško bitko januarja 1942, da se prenaša na nove rodove neizmerna notranja moč slovenskega naroda — vznikla v najtežjih dneh — mogočna vera v svobodo, v bratstvo in enotnost vseh naših narodov, v našo skupno bodočnost.

Dražgoška bitka spada po svojem zgodovinskem pomenu med najpomembnejše boje področja Jelovice na Gorenjskem. Imela je velik vojaški kakor tudi politični pomen, saj je v celoti izražala narodnoosvobodilni značaj borbe partizanskih odredov s popolno podporo prebivalstva Gorenjske, še posebno Dražgoš. Ta bitka je bila prvi hud udarec nemškemu okupatorju v teh krajih in je tedaj po svoji učinkovitosti vplivala na vse večje širjenje upora. V tej bitki se zrcali junaštvo in patriotizem, ki sta se še stopnjevala.

Jelovica je bila med NOB ves čas partizanska. Bila je središče vojaških in političnih akcij. Z Jelovice so vodile steze in pota v vse kraje Gorenjske, Primorske in Koroške, kamor so borci nenehno širili ideje socializma, zahteve po ljudski oblasti in strmoglavljenju stare buržoazne, kapitalistične oblasti.

Okupator se je znesel nad vasjo in domačini. Prijazne gorske vasice Dražgoše ni več. Okupator jo je požgal in nečloveško moril med vaščani. Razrušil je celo gole zidove in jih zravnal z zemljo, zakaj bilo ga je strah ruševin, izza katerih je velo maščevanje.

Po osvoboditvi so zrasle nove Dražgoše. Marljivi domačini so jih zgradili v najtežjih pogojih, v letih obnove naše domovine. S krvjo prepojena zemlja, ljubezen do rodne grude, vera v bodočnost, vse to jih je spodbujalo v tem boju. Vsem, prav vsem dolgujemo zahvalo in spoštovanje. Na rezultatih njihove borbe raste v Jugoslaviji socialistični družbeni red, ki združuje sile revolucije delavskega razreda in vse značilnosti marksizma-leninizma.

Letos praznujemo 32-letnico vstaje slovenskega ljudstva proti okupatorju. Klic KPS na vstajo je padel na zelo plodna tla in je vzplamtel v silovit oborožen boj, kakršnega v naši zgodovini ne pomnimo. To je bil boj na življenje in smrt in malo je bilo tistih, ki so zanemarili ali podredili interese ljudstva svojim interesom. Večina je bila enotna v boju z zavestjo, da je za tako enotnost bilo potrebno žrtvovati vse; od imetja pa celo življenja. Za gorenjskega delovnega človeka v teh časih ni bilo druge izbire kot te, da se opredeli za svetlejšo bodočnost ali pa ga bo uničila mračnost, ki jo nosi s seboj val okupatorja.

Nikdar si okupatorji niso mogli predstavljati, da bodo pri tem malem narodu naleteli na tako trdoživ odpor in sovraštvo. Vsa Evropa je trepetala pod nemškim škornjem. Okupatorji so bili prepričani, da s to malo peščico naših ljudi nimajo kaj opraviti. Zmotili so se. Zavedajoč se nevarnosti, ki je grozila našemu ljudstvu, so bile naše vrste strnjene, neuklonljive in nepremagljive. Si je okupator sploh lahko predstavljal, da se bo na tem majhnem, a najlepšem delu Evrope, srečal s tako organiziranim ljudskim odporom? Organizacija partizanskega gibanja je bila tako čvrsta, enotna in gibčna, da je bil okupator na vsakem koraku presenečen in demoraliziran. To dokazuje vsem in povsod, da kjer se ljudstvo bori za svoj obstoj, za najvišji cilj — svobodo, ni sile, ki bi lahko zlomila njegovo voljo in odločnost.

Po zmagi oktobrske revolucije, po zmagi naše revolucije so si izbrala tudi druga ljudstva enako pot. Tako smo priče takim in podobnim primerom na Kubi, v Alžiru, v Vietnamu in končno v Kambodži. Tudi ameriški grandiozni vojaški potencial ni sposoben rešiti in ohraniti osovraženi sistem ter zmagati nad voljo vietnamskega in kamboškega ljudstva. To je sila in moč, ki je nihče do danes ni in tudi v bodoče ne bo mogel premagati. S tem dejstvom ni računal Hitler in tudi danes ne računajo ameriški imperialisti, ki se pojavljajo v svetu kot nosilci in zaščitniki svobode in demokracije. Težko in nemogoče je, da bi ljudstva priznavala pravico delitve lekcije o svobodi in enakopravnosti tistemu, ki v svoji deželi teh pravic ne spoštuje in ne priznava.

Rast vojaških enot v Sloveniji je terjala večjo mobilno sposobnost vseh enot, ki pa je prišla do izraza le takrat, ko je bila organizacija in politična akcija prisotna v vsakem zaselku, vasi in mestu. Po oceni vojno-političnega stanja in razpoloženja ljudi je komanda IX. korpusa predlagala, da se za gorenjsko področje ustanovi posebna enota — komanda gorenjskega vojnega področja, ki je zajemala območje medvoških hribov, Polhograjskih Dolomitov, cerkljanskih planin, Julijskih Alp, Karavank in kamniških planin. Enota je imela posebno nalogo za pripravo stalne mobilizacije tako ljudstva kot materiala za potrebe operativnih enot. KGVP je tesno sodelovala z vsemi enotami, ki so prihajale na njeno območje in skupno z njimi povečevala učinkovitost partizanskih enot. Še najvažnejše pa je, da je KGVP vzpostavljala svoje enote — komande mest na vseh važnejših področjih, kot so bile komande mest Kranj, Škofja Loka, Bled, Radovljica, Jesenice, Tržič itd. Te enote so razbremenjevale operativne enote in hkrati skrbele za zaščito in preskrbo vojnih bolnišnic, tehnik — tiskarn, političnih organov, kurirskih postaj, obveščevalnih centrov itd. Naloge, ki jih je KGVP imela, lahko štejemo med izvrševanje oblasti ljudstva. Čeprav je okupator štel to ozemlje za svoje zasedeno ozemlje, ga ni nikdar obvladal, zakaj v tej ljudski oblasti so ljudje res zavestno sodelovali in ji sledili. In ne samo to. KGVP je sama tudi vodila naloge političnega in vojaškega značaja ter tako prispevala pomemben delež k zmagi naše revolucije. Poskusi okupatorja, da razbije enotnost in voljo ljudi, so propadli drug za drugim. Te poskuse nam je nazorno pokazal v svojem delu pisatelj Tone Svetina. Z vzpostavitvijo KGVP in OBKOM KPS za Gorenjsko in POOF za Gorenjsko je bila dejansko vzpostavljena vojaška, civilna in politična oblast delovnega ljudstva. Vsa moč partizanskega boja je tudi ostala trdno v naših rokah in se krepila ter končno doživela svojo popolno zmago. KGVP je na svojem pohodu in v nalogah v času NOB opravičila svoj obstoj in tudi po kapitulaciji okupatorja prva vzpostavila organe za zaščito ljudskega premoženja. Razvila se je v organe oblasti delovnega ljudstva in nadaljevala svojo pot do današnjega dne.

Danes, ko se razvija borba za nove odnose med ljudmi, borba za resnično samoupravno družbo, moramo prav mi, udeleženci v revoluciji, mladini pokazati pot, po kateri gremo. Marsikateri udeleženec revolucije je v povojnem obdobju zgrešil cilj pod takim ali drugačnim vplivom. Moramo jim pomagati, jih vključiti v nadaljnjo bitko za socializem.

Naš boj z oboroženo vstajo in zmago revolucije ni bil končan. Z oboroženo zmago še ni vse pridobljeno. Z njim smo si le pripravili bazo za izgradnjo sistema, ki bo zagotavljal naš nadaljnji razvoj. Mlad človek včasih vseh dogodkov preteklosti ne razume dovolj, kajti zazrt je bolj v svojo bodočnost ter ni obremenjen s preteklostjo razrednega boja. Tu smo mi dolžni aktivno delati in ga z našimi spoznanji plemenititi, na tradiciji revolucij graditi nove socialistične odnose med ljudmi. Odpravljati vse slabosti našega sistema. Naš boj se nadaljuje in upajmo, da ga nikoli do konca ne izbojujemo, zakaj tudi naša mladina ima pravico do tega boja in mi jo moramo o tem prepričati. Ni mogoče in hkrati nesprejemljivo je, da bi v tem boju klonili pred težavami. Tudi danes se borimo proti sovražniku. Kaže se v birokraciji, izkoriščanju trenutnih težav v razvoju naše družbe. Borimo se proti socialni neenakosti, proti miselni zaostalosti... Vse težave in vzroki so v bistvu sovražniki našega socializma. Najlažje je biti prerok preteklosti, težje pa prihodnosti. Biti kritik z rokami v žepu, stati ob strani in opazovati... Vsak na svojem delovnem mestu mora vedeti, kaj lahko stori in kakšne so demokratične poti za razreševanje vseh družbenih protislovij v razvoju naše družbe. So objektivne slabosti, ki jih je treba odpraviti. So pa tudi subjektivne, ki pa jih težje odpravljamo. Pismo predsedstva in IK ZKJ in predsednika Tita je za vse nas obveza in dolžnost, da zastavljene naloge z vso odgovornostjo uresničujemo, da jim damo kri in meso v naših odločitvah. Nihče ne more biti komunist, če se za uresničevanje te politike ne bori, ampak stoji ob strani. Komunist mora biti kot med NOB v prvih vrstah boja za moderno družbo, v kateri bo človek res postal človek.

V bitki za uresničevanje in popolne uveljavitve samoupravljavske družbe smo v položaju, ko se bodo morale besede spreminjati v dejanja. To pa se ne more izvajati le »zgoraj« ali samo »spodaj«. To dvoje se mora samoupravno tako medsebojno povezovati, da ne bo moglo priti do »kratkega stika«. Toda od vsakega posebej je treba zahtevati, da dosledno spoštuje in uresničuje dogovore in se zavestno bori proti vsem poskusom — zavestnim in podzavestnim — rušenja ali omalovaževanja dogovorov. Še posebej pa krepiti občutek odgovornosti v nas vseh pred družbo in pred samimi seboj. Odločno se je treba postaviti po robu vsem poskusom, pa naj ti prihajajo od koderkoli, ki imajo za cilj rušiti ugled stopnje doseženih uspehov in sposobnosti naših delovnih ljudi.

Janko Urbanc

Madžarski minister v Iskri

V ponedeljek, 16. julija, je obiskal tovarno Iskra, Elektromehaniko v Kranju madžarski minister za PTT promet Dežö Horn. Spremljali so ga direktor PTT podjetij Jugoslavije Prvoslav Vasiljević, direktor PTT Ljubljana Jože Gerbec in direktor podjetja za PTT promet Kranj Franc Škerjanec. Goste sta sprejela glavni direktor Elektromehanike Jože Hujs in direktor Iskra Commerce Anton Stipanič, nato pa so si skupaj ogledali novo Iskrino tovarno elektronske telefonije na Laborah. Z ogledom nove tovarne so bili zelo zadovoljni, prav tako pa tudi s pogovori o možnostih poslovnega sodelovanja, ki so bili popoldne. Pogovori med predstavniki Iskre in madžarskim ministrom ter spremljevalci so se nadaljevali in končali včeraj.

-jk

Tečaj varstva pri delu

Prejšnji teden se je v Žireh končal tečaj varstva pri delu. Pripravila ga je delavska univerza iz Škofje Loke in je trajal 20 ur. Udeležili so se ga vodilni delavci iz podjetij Etiketa, Kladivar, Kmetijsko gozdarska zadruga in Mizarsko podjetje. Ob zaključku so slušatelji morali opraviti preizkus znanja. Vsi so bili uspešni.

radovljica

Po podatkih koordinacijskega odbora za zbiranje sredstev za izgradnjo spominskega doma borcev in mladine v Kumrovcu pri občinskem odboru ZZB NOV Radovljica so po krajevnih organizacijah zbrali v času od 30. maja do 27. junija od 2758 darovalcev 59.544,30 din. Na poziv občinskega sindikalnega sveta pa se je do 13. julija odzvalo 2055 članov sindikata s 40.500 din.

JR

škofja loka

Predsednik občinske konference SZDL Škofja Loka Jože Šubic sklicuje za četrtek, 19. julija, ob 19. uri sejo izvršnega odbora SZDL. Za dnevni red predlaga razpravo o organiziranju javne razprave ter sprejem operativnega plana ustavne razprave o osnutku ustave SFRJ in SRS. Poleg tega bodo tudi obravnavali stališča za izdelavo občinskega statuta in statutov krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti v duhu ustav SFRJ in SRS.

Na sejo so poleg članov izvršnega odbora in komisije za izdelavo statutov vabljeni tudi zvezni in republiški poslanci z območja Škofje Loke, član predsedstva skupščine SRS Zdravko Krvina in sekretarji krajevnih organizacij SZDL.

20 let dela in uspehov

Planika je v petek in v soboto proslavila 20-letnico ustanovitve in dela. Praznovanje se je začelo že v petek popoldne s slavnostno sejo delavskega sveta, ki je bila v dvorani občinske skupščine Kranj. Poleg članov delavskega sveta so se seje udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij v podjetju, direktorica Milica Ozbič in predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar.

V uvodnem govoru je predsednik delavskega sveta Stane Pirnat orisal razvoj v preteklih dvajsetih letih, na kratko pa je spregovoril tudi o načrtih za prihodnje.

Začeli so v napol dograjeni stavbi, s starimi, z vseh vetrov zbranimi stroji, brez svoje prodajne mreže. Prvo leto je njihov kolektiv štel komaj 360 delavcev, ki so dnevno izdelali 540 parov razne obutve.

Danes jih je že skoraj 2000. Postavili so nekaj tisoč kvadratnih metrov novih proizvodnih prostorov, stare preuredili, v Turnišču grade nov obrat, ob tovarni pa novo skladišče. Razvili so široko prodajno mrežo doma in uveljavili so se na tujem trgu. Izvoz se vrti okrog 8 milijonov parov čevljev na mesec.

Tudi načrti za prihodnost so smeli. Če vemo, da je podjetje likvidno in razpolaga z zadostno akumulacijo, lahko verjamemo, da jih bodo tudi uresničili. Že letos naj bi izdelali 9000 parov obutve dnevno, čez tri leta pa že 15.000 parov.

Na slavnostni seji so podelili denarne nagrade in zlate značke podjetja delavcem, ki delajo v Planiki že od začetka. Tako priznanje je prejelo 52 delavcev in delavk.

V soboto pa se je praznovanje začelo že dopoldne. Po slavnostnem govoru predsednika delavskega sveta in kulturnem programu se je začel veseli del, ki so se ga poleg članov kolektiva udeležili tudi njihovi svojci in gostje. Rajanje je trajalo vse do poznega večera in ga ni zmotila niti nevihta, ki je že kmalu opoldne stresla močan naliv nad Kranjem.

L. B.

Tržič proslavil 70. obletnico tovarne Peko

Z nezmanjšano silo naprej

Predsednik CK ZKS France Popit ob 70. obletnici tovarne Peko v Tržiču: »Zaradi dosežkov v preteklosti, bodisi pri razvijanju samoupravljanja ali uspehov v proizvodnji, sem prepričan, da bo kolektiv dosledno uresničil tudi ustavna dopolnila.«

V soboto je skoraj 3000-članski kolektiv tovarne Peko v Tržiču kar se da slovesno proslavil 70. obletnico obstoja tovarne. Peko je najstarejša jugoslovanska čevljarska tovarna. Skupaj s prodajno mrežo in obratom v Trbovljah ima sedaj skoraj 3000 zaposlenih. Tržiški čevljarji izdelajo letno več kot 2 milijona parov modne obutve. V svoji prodajni mreži na območju države imajo že 111 poslovalnic, pa prodajo 4,5 milijona parov obutve, kar je rezultat dobrega poslovnega in proizvodnega sodelovanja s sorodnimi jugoslovanskimi podjetji in podjetji zunaj meja domovine, predvsem s firmo Afis iz Pirmasensa. Tovarna ima svojo gumarno, obrat za predelavo plastičnih mas, usnjarno in obrat za predelavo in pripravo poliuretanskih pen. Izredni uspehi največje tovarne v Tržiču so brez dvoma ponos samega mesta in širše družbene skupnosti ter slovenske in jugoslovanske čevljarske industrije obenem.

Sobotna proslavitev 70. obletnice tovarne se je začela s slavnostno sejo delavskega sveta, ki so se je udeležili številni gostje, med njimi tudi predsednik CK ZKS France Popit. Slavnostni govornik je bil predsednik delavskega sveta Jože Benedičič. Spomnil se je dogodkov, ki so bili prelomni v bogati zgodovini Peka. Ko je govoril o uvedbi samoupravljanja leta 1950, je dejal, da so v tovarni samoupravljanje stalno izpopolnjevali in bogatili. Prepričani so, da bodo prav tako uspešni tudi pri uveljavljanju ustavnih dopolnil. Oblikovali bodo več TOZD in s tem omogočili, da bo še več delavcev sodelovalo v samoupravnih organih. Jože Benedičič je na koncu govora izrazil prepričanje, da bo Peko s svojim delom in uspehi tudi v prihodnje prispeval sebi, Tržiču in družbi!

Delavskemu svetu in gostom je spregovoril tudi predsednik CK ZKS France Popit. Čestital je k obletnici in poudaril množično sodelovanje delavcev Peka v NOB. Tretjina le-teh je v borbi tudi izgubila življenje. Dejal je, da so se v Peku v preteklosti vztrajno borili za zviševanje in zboljševanje proizvodnje, vzporedno s tem pa so krepili tudi samoupravljanje. To zagotavlja, da bo Peko tudi ustavna dopolnila dosledno uresničil. Še posebej je poudaril veliko skrb za upokojence, kar je nedvomno velika stvar. To je obenem potrditev delavske solidarnosti, ki vlada v Tržiču.

Predsednik skupščine občine Tržič inž. Vili Logar je nato podelil najprizadevnejšim in dolgoletnim delavcem Peka visoka odlikovanja predsednika republike. Glavni direktor Jože Dolenc je prejel red dela z rdečo zastavo, Jože Benedičič, Janez Oman, Pavel Rotar, Janko Sajovic in Franc Teran red republike z bronastim vencem, številni člani kolektiva pa red zasluge za narod s srebrno zvezdo, red dela s srebrnim vencem in medalje dela ter medalje zaslug za narod. Na slavnosti je zapel tudi Slovenski oktet.

Slavje se je nadaljevalo na prireditvenem prostoru za motokros v Podljubelju, kjer je bilo množično srečanje pekovcev, ki je preraslo v srečanje Tržičanov. Več kot 4000 se jih je zbralo. Po branju pozdravnega pisma predsednika Tita, ki se slavnosti ni utegnil udeležiti, in branju pozdravnih brzojavk, je govoril glavni direktor Jože Dolenc. Sledil je kulturni program, nato pa družabno srečanje, ki se je končalo pozno zvečer.

J. Košnjek

Ob 70-letnici tovarne je DS in gostom spregovoril tudi predsednik CK ZKS France Popit. — Foto: F. Perdan

Iskra — Elektromehanika Kranj
v ZP Iskra Kranj

Vse učence, ki letos končujejo osnovnošolsko obveznost in se želijo zaposliti, vabimo, da se odločijo za zaposlitev v naši tovarni in se tako pridružijo našemu 6000-članskemu kolektivu, v katerem je zaposlenih dve tretjini mladih.

V naši tovarni smo namreč sklenili, da bomo zaposlili

100 deklet in fantov

na prostih delovnih mestih v naših montažah in obdelovalnicah, kjer delovni pogoji najbolj ustrezajo mladim delavcem.

Pogoj za zaposlitev je starost 15 let.

Če ste se torej odločili za zaposlitev v naši tovarni, vas prosimo, da pošljete pismene prijave do 20. 7. 1973 na kadrovski oddelek Iskre-Elektromehanike Kranj, 64000 Kranj, Savska loka 4.

Kvarner express Opatija
Šport hotel Alpina
Kranjska gora

Vabi k sodelovanju

1. sekretarja hotela

Pogoji: ESŠ ali sorodna končana srednja šola, aktivno znanje enega tujega jezika, obvladanje strojepisja.
Prednost imajo kandidati s triletno prakso na sorodnih delovnih mestih.

2. gospodinjo hotela

Pogoji: končana srednja šola, pasivno znanje 2 tujih jezikov. Prednost imajo kandidati z vsaj triletno prakso v turizmu ali gostinstvu.

3. KV kuharje — kuharice
KV natakarje — natakarice

Pogoj: končana gostinska šola, praksa zaželena.
Nastop službe pod 1., 2. in 3. možen 15. 8. 73 ali po dogovoru.
Interesenti naj pošljejo svoje vloge na naslov: TOZD Šport hotel Alpina Kranjska gora v 10. dneh po objavi.

V Creini osem TOZD

V soboto, 14. julija, so se v Creini v Kranju končali zbori delovnih ljudi po posameznih delih podjetja, ki po mnenju posebne delovne skupine podjetja izpolnjujejo ustavne pogoje za organiziranje v TOZD. Zbori delovnih ljudi so sprejeli predloge delovne skupine in sklenili, da bodo v podjetju organizirali TOZD. Določili so imena posameznih TOZD in predmet poslovanja, razdelili premoženje ter sklenili, da bo vsa notranja razmerja med TOZD v organizaciji združenega dela Creina Kranj urejeval samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev.

V podjetju Creina bo 8 TOZD in bodo organizirane po posameznih dejavnostih podjetja. TOZD promet bo združeval dejavnost mestnega potniškega prometa in storitve avtobusne postaje. TOZD proizvodnja bo združeval proizvodno dejavnost in servis kmetijske mehanizacije v Cerkljah. V TOZD gostinstvo in turizem bodo vključeni hotel, turistična dejavnost in bifeji, v TOZD remont pa delavnice za popravilo tovornjakov in avtobusov. Samostojni TOZD bodo tudi servis za osebne avtomobile na Laborah, rekreacijsko-turistični center na Krvavcu in skupne službe.

Razprave, koliko TOZD bo v Creini in kako jih organizirati, so bile dolgotrajne in vsestranske. 550-članski kolektiv se je nato v smislu ustavnih dopolnil in v želji, da bi vsaka enota sama odločala o dohodku in njegovi delitvi in da se sredstva ne bi prelivala, odločil za oblikovanje osmih TOZD.

V Creini računajo, da bodo na novo ustanovljene TOZD do konca avgusta sprejele sporazum o združevanju dela in sredstev v organizacijo združenega dela Creina Kranj. Ta sporazum je sedaj v javni razpravi. Po sprejetju sporazuma med TOZD bodo izvolili samoupravne organe TOZD v Creini Kranj.

J. Košnjek

SVET DELOVNE SKUPNOSTI UPRAVNEGA ORGANA SKUPŠČINE OBČINE TRŽIČ
razpisuje
prosta delovna mesta:

1. **referenta za naborne zadeve, civilno zaščito in obrambno vzgojo v oddelku za narodno obrambo**
2. **odmernega referenta na davčni upravi**
3. **tržnega inšpektorja**
4. **administratorke**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1.: višjo strokovno izobrazbo upravne ali pravne smeri
pod 2. in 3.: višjo strokovno izobrazbo upravne, ekonomske ali komercialne smeri
pod 4.: dvoletno administrativno šolo.
Ponudbe z dokazili o strokovnosti sprejema svet delovne skupnosti upravnega organa skupščine občine Tržič 15 dni po objavi razpisa.

Razpis

SGP Projekt Kranj razpisuje javno zbiranje ponudb za odkup objekta, primernega za samski dom, lociranega na Planini v Kranju.

Začetna cena, v kateri niso vključeni stroški za zemljišča, tehnično dokumentacijo, za zunanje priključke vodovoda in elektrike in nadzor PSKG Kranj je 14,590.000 din. Rok za oddajo ponudb je 31. 7. 1973.

Vse potrebne dodatne informacije se dobe na upravi podjetja v Kranju, Nazorjeva št. 1.

Osnovna šola Peter Kavčič Škofja Loka

razpisuje delovno mesto

trenerja za alpsko smučanje

Pogoji:

1. dokončana najmanj I. stopnja šole za telesno kulturo,
2. najmanj eno leto prakse trenerja alpskega smučanja.

Prijave z dokumentacijo in kratkim življenjepisom je treba poslati na osnovno šolo Peter Kavčič Škofja Loka v 15 dneh po objavi razpisa.

Priprave za krvodajalsko akcijo v Bohinju in Kropi

13. julija, na prvi seji na novo izvoljene komisije za krvodajalstvo pri občinskem odboru RK Radovljica, so pod predsedstvom dr. Boruta Rusa sprejeli program dela komisije in celotni program krvodajalskih akcij v občini. Ugotovili so, da je program krvodajalskih akcij, ki ga določa republiški odbor RK, glede na časovne razporeditve izredno neugoden. V vseh krajih občine je namreč treba izvesti akcije v najbolj neprimernih mesecih, sredi letne in zimske turistične sezone, ko je največ občanov na dopustih. Prva akcija bo že 3. avgusta v Kropi, 4 avgusta pa v Bohinjski Bistrici. Navzlic tako neugodnemu razporedu pa so prizadevni odborniki in aktivisti s pomočjo sindikatov in mladine doslej vselej uspešno izvedli vse akcije, zato računajo, da se bo pozivu komisije RK za krvodajalstvo odzvalo zadostno število prostovoljnih darovalcev krvi v Bohinju in Kropi. Veliko pomoči pri izvedbi akcij si obetajo tudi od vseh krajevnih skupnosti. JR

Udarniška akcija v Kamni gorici

SZDL in zveza mladine iz Kamne gorice sta organizirali udarniško akcijo, da bi s prostovoljnim delom zgradili postajališče avtobusne postaje na začetku odseka nove ceste, ki poteka nekaj metrov nad starim delom Kamne gorice. S tem bodo prihranili četrturno pešačenje do avtobusne postaje na koncu vasi pri tovarni Jelplast polovici vaščanom Kamne gorice.

Dela so se vneto lotili prav vsi: od mladine do mož »v najzrelejših letih«. Dokazali so, da bi se dalo s skupnim, tako vnetim delom v Kamni gorici še marsikaj koristnega narediti. TOP

Zahvaljujemo se podjetju

Upokojenci gostinsko-trgovskega podjetja Central — Kranj se toplo zahvaljujemo upravi podjetja za prisrčen vsakoletni sprejem in pogostitev, ki je bila tokrat v mesecu juniju.

Kot vsako leto, smo se tudi letos seznanili z dosežki v poslovanju, posebno pa smo bili presenečeni nad preureditvijo starega gradu Hrib, ki je s centralnim ogrevanjem in renoviranjem vseh sob in dvoran res velika pridobitev za kolektiv, kraj in podjetje.

Po ogledu vseh prostorov smo se odpeljali na Jezersko, kjer smo v obratu »Pri jezeru« na pikniku preživeli res lep in nepozaben dan.

Kolektivu Central želimo še mnogo uspehov v poslovanju, z željo, da se ob letu zopet dobimo, saj nas kljub temu, da nismo več vključeni v redno delo, še vedno zelo zanima in razveseli vsaka pridobitev, ki je vezana na podjetje, iz katerega smo se zaradi upokojitve umaknili.

Hvaležni upokojenci

Cestno podjetje v Kranju oglaša prosta delovna mesta

6 STROJNIKOV GRADBENE MEHANIZACIJE

Za zasedbo delovnega mesta se zahteva poklicna šola kovinske stroke ali izpit za strojnika gradbene mehanizacije.
Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi OD. Interesenti naj pošljejo pismene vloge na upravo podjetja. Rok za prijavo je 15 dni od dneva objave oziroma do zasedbe delovnih mest.

Tržiški kovači še kujejo za kmete

Priganja jih napredek kmetijstva

Andrej Peharc, direktor Tovarne kos in srpov Tržič: »Razširili bomo sodelovanje s trgovino, ki se ne zanima dovolj za klasično kmetijsko in poljedelsko orodje in rezervne dele za kmetijske stroje. Kmetje še vedno hodijo v tovarno sami kupovat orodje in rezervne dele, ki bi jih lahko dobili v trgovinah, vendar jih tam praktično ni.«

— Kosam in srpom še ne bo odklenkalo

Niso še tako daleč časi, ko so kmetje od blizu in daleč prihajali v Tržič v Tovarno kos in srpov in kupovali orodje, ki so ga skovali in skalili tržiški kovači. Kosam in srpom je počasi odklenkavalo, vendar ne popolnoma. Pred desetimi leti so v »kosah« (tako pravijo Tržičani Tovarni kos in srpov) izdelali in prodali 500.000 kos, letos pa jih bodo še 250.000, upoštevajoč tudi izvoz.

»Vendar to ne pomeni,« pravi direktor tržiške Tovarne kos in srpov Andrej Peharc, **»da klasičnih kmetijskih orodij ne bomo več proizvajali. Zaradi naravnih pogojev kmetijska mehanizacija ne bo tako kmalu povsod uporabljiva. Zaradi načina življenja je tudi rekreativno delo vedno bolj priljubljeno, ki največkrat brez kose in srpa ne mine. Seveda je pohod kmetijske mehanizacije neustavljiv. Lani smo v naši tovarni izdelali 10.500 kosov kompletnih kos za motorne kosilnice, v prvem polletju letošnjega leta pa smo jih že 13.000. Do konca leta se bo število podvojilo. Ko bo tovarna modernizirana, jih bomo 40 do 60.000 letno.«**

Gibanja v našem kmetijstvu vplivajo na proizvodnjo tržiške tovarne kos in srpov. Leta 1970 je znašal delež proizvodnje klasičnega poljedelskega orodja 43,9 odstotka vse proizvodnje Tovarne kos in srpov, leta 1978 pa bo ta delež le še 9,7- odstoten. Proizvodnja rezervnih delov za kmetijske stroje pa je dosegala leta 1970 15,5 odstotka celotne proizvodnje, leta 1978 pa bo delež rezervnih delov že 52,5 odstotka. Ročno obrtniško orodje za pleskarje, zidarje in mizarje, ki ga tudi izdeluje tovarna, pa bo ostalo na isti ravni.

»Takšna je naša proizvodna usmeritev. Najbolj zanimiva je proizvodnja rezervnih delov za kmetijske stroje in temu nameravamo v prihodnje posvetiti največ skrbi tako glede tehnologije kot primernosti in kvalitete izdelkov,« nadaljuje Andrej Peharc. **»Prizadevamo si dolgoročneje sodelovati s proizvajalci kmetijske mehanizacije. Treba je doseči delitev dela, ker opažamo, da je prav pri proizvodnji kmetijske mehanizacije premalo dogovorov. Nered vlada, in to predvsem pri licencah tujih firm. Vse to vpliva in onemogoča redno oskrbovanje trga z rezervnimi deli. Takšno sodelovanje bo tudi prispevalo k standardizaciji in tipizaciji kmetijske mehanizacije. Odločili smo se, da za zdaj osvojimo proizvodnjo rezervnih delov za tiste kmetijske stroje, ki so na najvišji tehnični ravni. S tem se bo morala izločiti zastarela kmetijska mehanizacija. Proizvodnja rezervnih delov za vse mogoče vrste strojev je predraga in za proizvajalce nezanimiva.«**

ŠE LETOS MODERNIZACIJA TOVARNE

Ker proizvodnja klasičnega kmetijskega, predvsem pa poljedelskega orodja upada, mora podjetje zagotoviti zaposlenim za prihodnost socialno varnost in delo. To za Tovarno kos in srpov Tržič ne bo težko. Tudi proizvodnja rezervnih delov za kmetijske stroje zahteva kovaške, kalilske in oblikovalske veščine in le- te zaposleni v tovarni imajo. Razen tega se bo tovarna še letos modernizirala in opremila prav za proizvodnjo kompletnih kos za motorne kosilnice in kombajne, nožev za kultivatorje in rezervnih delov za druge kmetijske stroje. Sredstva za modernizacijo bodo deloma lastna, deloma pa bančna oziroma krediti ustreznih skladov.

»To nam bo omogočilo, da bomo s proizvodnjo rezervnih delov kos potrebam domačega trga, računamo pa tudi na izvoz. To omenjam zaradi tega, ker je podjetje že doslej znano, saj izvažamo v prek 20 držav. Kupci nas bolj poznajo po zaščitnem znaku v podobi zmaja na kmetijskih rezervnih delih in dveh levih na ročnem obrtniškem orodju kot pa po imenu tovarne. Na letošnjem kmetijskem novosadskem sejmu, kjer smo letos prvič bili, kupci niso zahtevali naših proizvodov po imenu, temveč so dejali: dajte nam dele z oznako zmaja!«

ZBLIŽEVANJE S TRGOVINO

Andrej Peharc je končal: **»Že nekaj let sodelujemo z našimi proizvajalci kmetijske mehanizacije kot Zmaj Zemun in Pobeda Novi Sad. Na letošnjem novosadskem sejmu pa smo se za takšno sodelovanje dogovorili tudi z drugimi proizvajalci. Predvsem pa smo spoznali, da se bo treba tesneje povezati s trgovskimi organizacijami, da bi bila oskrba trga z rezervnimi deli čim boljša. Proizvajalci so naše izdelke uporabljali le kot osnovni element za sestavo določenega stroja. Ko pa se je kmetu ta element polomil, v trgovini drugega ni dobil. Izjeme so bile redke. Ker rezervnih delov v trgovinah ni, se kmetje še vedno osebno oglašajo v tovarni.«**

J. Košnjek

Italijanske zadružnike navdušili triglavski gozdovi

Ob obisku zadružnikov iz Tolmezza pod Karnijskimi Alpami v Furlaniji pri Gozdnem gospodarstvu Bled

Gozdno gospodarstvo Bled upravlja skupaj s kmeti-kooperanti, lastniki gozdov nedvomno eno izmed najbogatejših in najkvalitetnejših gozdov pri nas. 51.000 hektarjev merijo, večina v njih rastočih smrek, bukev, javorjev in macesnov-viharnikov pa je v družbeni lasti. Le dobra petina gozdov ima varovalen značaj, ostali so čistega gospodarskega pomena. V gozdovih GG Bled je 12 milijonov kubikov lesa, letni prirastek pa znaša 235.000 kubičnih metrov. To so podatki, ki navdušujejo še posebno ob dejstvu, da je v gozdovih triglavskega pogorja izredno kvaliteten les. Poznan je pod imenom »karencija«. Raste izredno počasi. Ker ima takšne lastnosti, med njimi resonanco, ga uporabljajo za izdelovanje glasbil, meril, letal, čolnov in drugih športnih pripomočkov. Pravijo, da je tudi znani italijanski izdelovalec violin Stradivari uporabljal za svoje izdelke les s triglavskega področja! Nega takega lesa je zahtevna. Že mlademu deblu morajo posekati vse vejice. S tem preprečijo nastajanje grč, ki jih resonančni les zaradi možnosti izpadanja ne sme imeti.

Gozdovi na Pokljuki, Jelovici, Mežaklji, v Radovni in na Belci ter povsod drugje v triglavskem pogorju ne bi bili takšni, če se ne bi pri GG Bled zavedali, da mora biti vsaka sečnja, vsak poseg v to naravno bogastvo gojitveni ukrep. Vsako nepremišljeno dejanje ima lahko posledice! Čeprav narava sama sebe obnavlja, je potrebna človekova prisotnost, ki s svojimi rokami in stroji pomaga, da je gozd še bogatejši. Šele tak lahko daje svoje sadove družbi in zaslužek gozdnim delavcem in kmetom . . .

Gozdno gospodarstvo Bled deluje na področju, kjer je odstotek kmečkega prebivalstva izredno nizek. Z vlaganji v zasebno kmetijstvo skuša preprečiti, da peščica kmetov ne bi izginila v industrializiranem svetu. Na kmetijah združuje z namenskimi krediti kmetijstvo in gozdarstvo in v prihodnosti tudi turizem. GG Bled je začelo med prvimi dajati preusmeritvene kredite kmetom in za kreditiranje kmetijstva navdušilo tudi banke, občinske skupščine, na katerih področju deluje, republiška sredstva in seveda denar kmetov. Rezultat tega načrtnega dela je razveseljiv. V zadnjih dveh letih se je v zasebno kmetijstvo na področju GG Bled vložilo 12,5 milijona dinarjev!

Zadružniki Carnicia COO iz Tolmezza, ki so pred nedavnim obiskali GG Bled in s tem vrnili obisk kmetom s področja GG Bled, ki so bili v Furlaniji oktobra lani, so bili nad bogastvom triglavskih gozdov ter nad pomočjo gospodarstva kmetom navdušeni. Posebno potem, ko so videli film o triglavskih gozdovih in ko so obiskali preusmerjeni kmetiji Janka Slivnika v Zgornjih Gorjah in Rudija Šolarja na Spodnji Dobravi. Kmetiji sta se modernizirali tudi s sredstvi hranilnokreditne službe Gozdnega gospodarstva Bled.

Zadružniki iz Furlanije so obiskali tudi posestvo v Poljčah.

J. Košnjek

Dela na cesti Stara vas — Račeva stekla

Cesta od Račeve do Žirov je že več let pravi kamen spotike. Jezili so se delavci žirovskih podjetij, ki so vsako jutro poganjali jeklene konjičke in mopede. Grozil je Transturist, ki skrbi za prevoz delavcev in šolarjev. Avtobus se je lovil med jamami in luknjami, ki so ob deževnem vremenu postale prava majhna jezera, posebno še, ker je teren močvirnat. Zgodilo se je celo, da je avtobus, poln otrok iz Žirovskega vrha in Račeve pristal v taki jami. Izvlekli so ga šele s pomočjo gasilcev. Morda je prav to izbilo sodu dno. Dolge razprave na krajevni skupnosti, pogajanja z delovnimi organizacijami o višini prispevka. Skratka o tem, kdo mora cesto popraviti, je bilo treba zaključiti. Svet krajevne skupnosti in žirovske delovne organizacije so podpisale samoupravni sporazum o financiranju obnove ceste in dela so spomladi stekla.

Ta mesec bodo predvidoma končana glavna zemeljska dela. Opravili so že vse potrebne meritve, zgradili nov most pri Jakobču in obnovili tistega pri Kamnšku. Sedaj razširjajo cestišče, ki bo široko od 4,5 do 5 metrov. Težaven teren na nekaterih mestih zahteva vključitev težke mehanizacije. Veliko skrbi bodo morali graditelji posvetiti tudi utrjevanju cestišča, ki je na nekaterih mestih močvirnato.

Pri delu veliko pomagajo prebivalci vasi ob cesti. Opravili bodo vsa zemeljska dela, ki jih ne morejo narediti s stroji. Računajo pa tudi na pomoč mladinskih skupin, ki jih bodo sestavili mladinci iz Žirov. Mladi so pokazali veliko pripravljenost, da pomagajo.

Dela vodijo predstavniki krajevne skupnosti Žiri in gradbena odbora v Novi vasi in Račevi. -lb

Navezava stikov slovenskega kulturno - športnega društva »Bled« iz Essna z matično domovino

Prejšnji petek so bili v gosteh pri kulturni skupnosti in OK SZDL Radovljica predstavniki slovenskega kulturno-športnega društva Bled iz Essna v ZR Nemčiji. Da bi navezali čim tesnejše stike s kulturnimi skupinami z Bleda in radovljiške občine, so predstavniki SKSD Bled pred tem obiskali tudi Slovensko izseljensko matico in ZKPO Slovenije.

Društvo je bilo ustanovljeno pred dobrim letom na pobudo izredno prizadevne Jožice Sieger, višje bolniške sestre iz Idrije, in njenega moža Heinricha, domačina iz Essna, ki že dokaj dobro govori slovensko.

Zakonca Sieger sta povedala, da sta že dalj časa čutila potrebo — glede na to, da živi v tem industrijskem mestu nad 2000 Slovencev — za slovensko društvo, ki bo zbiralo okoli sebe naše izseljence in zdomce, negovalo slovensko pesem in besedo ter nudilo kulturno in športno zabavo našim ljudem na domoljubni osnovi. Prav zaradi tega so se po daljšem razmišljanju odločili imenovati to društvo po našem najbolj znanem in najlepšem kraju »Bled«. Društvo, ki ga vodi predsednica Jožica in 4-članski odbor, šteje za zdaj 140 članov in ima 15-članSko dramsko sekcijo, pevski oktet in glasbeno skupino. V teku je akcija za ustanovitev slovenske knjižnice in folklorne skupine, za katero je med tamkajšnjimi rojaki veliko zanimanje.

Dramska skupina je že večkrat uprizorila staro slovensko igro Za grunt. Z njo so gostovali tudi v Berlinu. Večkrat prirejajo kulturne in športne prireditve in razne dobrodelne akcije. Vsi delajo prostovoljno in brezplačno.

V Nemčiji so doslej navezali stike s Slovenskim kulturnim društvom Triglav v Stuttgartu in z jugoslovanskim konzulatom, ki jim delno pomaga s knjižnimi zbirkami, žal pa le v srbohrvatskem jeziku.

V Radovljici so želeli vzpostaviti stik z domačimi kulturnimi skupinami in ugotoviti možnosti za nabavo knjižnih zbirk, narodnih noš ter tekstov in not za igre in pevski zbor. Prihodnje leto pripravljajo v Essnu veliko kulturno-zabavno prireditev, na katero bodo povabili naše kulturne skupine. JR

notranja vrata
vhodna vrata
garažna vrata
obloge
opažne plošče
iso-span

1948 '73 25 let dela in uspehov

Proizvode kupite v vseh trgovinah z gradbenim materialom ali v naši trgovini na Rečici – Bled
Telefon (064) 77-328

LIP, lesna industrija BLED –
Ljubljanska cesta 32
Telefon 77-384
Telex 34 525 YU LIPEX

Beremo, berete, berejo - toda kaj?

Bomo kvalitetnemu, angažiranemu čtivu uspeli vrniti mesto, ki mu pripada? Končni odgovor je odvisen od prizadevanj celotne družbene skupnosti, ne le posameznih založb

Knjige, njihova priljubljenost, njihovo poslanstvo in vloga, ki jo igrajo v vsakdanjem življenju — vse to je večno neizpeta, večno aktualna tema kulturniških pogovorov in razprav, nanašajočih se na duhovni nivo določenega naroda, določenih skupin ljudi, družin ali posameznikov. Zdaj, ko sta spet v ospredju politika in usmerjenost naših založniških hiš, ko poklicani (in nepoklicani) jemljejo pod drobnogled ravnanje izdajateljev, ne bo napak, če skušamo vsaj bežno pokukati za bleščeča stekla izložb, polnih vabljivega branja, in ugotoviti, koliko resnice skriva v sebi očitek, da Slovenci kvalitetnemu čtivu obračamo hrbet. Kot pomagalo smo uporabili ocene Prešernove družbe, ki letos slavi dvajsetletnico obstoja in katere spoznanja, vzeta iz bogatih izkušenj prosvetljevavca širokih množic, nedvomno skoraj popolnoma ustrezajo resnici.

PAPIRNATI LUKSUS

Nihče ne more reči, da Slovenci nimamo svoje književniške zgodovine, svoje tradicije. Kar zadeva izvirna, domača dela, so nam pretekle generacije zapustile obsežno dediščino literarnih mojstrovin, ki bi je bila lahko vesela mnogo številnejša ljudstva. Obenem pa smo že od nekdaj naklonjeni knjižnim zbirkam. Slednje so pred vojno in po njej dosegale deset in deset tisočev izvodov — da bi proti koncu petdesetih let počasi, a zanesljivo usihale. Nastopilo je obdobje potrošniške mrzlice, ki v nasprotju s pričakovanji prebivalstva ni približalo, temveč odtegnilo knjigi. Pojav sicer sodi v sklop žalostnih fenomenov sodobnega sveta nasploh, vendar se je pri nas pokazal v izjemno boleči obliki. Poprečen Slovenec danes navzlic obilici prostega časa bere manj kot so brali njegovi starši in dedje. Gornja ugotovitev nikakor ni plod približnih ocen, ampak rezultat ankete »Slovensko javno mnenje '68«: v študiji črno na belem stoji, da je, denimo, neposlovje dobri polovici občanov, ki živijo v srednjih, slabših ali težavnih razmerah (in ti predstavljajo 93,9 odstotka vse populacije), precej tuj pojem ter da samo ozek krog bolje situiranih državljanov intenzivneje sega po kvalitetni beletristiki. Korenine zla so očitno ekonomske narave, kajti potiskan papir presenetljivo ni podvržen zakonom trga: stroški rastejo ne glede na gibanje povpraševanja, ki nenehno pada. Knjiga postaja luksusni predmet, dostopen redkim petičnežem. Dasi je statistično ugotovljena stvarnost v popolnem nasprotju s pompoznimi gesli o nujnosti premoščanja prepada med ustvarjalci in porabniki, torej javnostjo, ni do nedavna skupnost storila ničesar, kar bi pristojnim ustanovam pomagalo zavirati nastajajoči razkol. Izgovori, da rešitve ni, da so delavci nenaklonjeni tehtnejšemu pisanju, ne ustrezajo resnici. Prav trije ali štirje najnovejši primeri, ko je bodisi avtor osebno bodisi akviziter obiskal kolektiv enega ali dveh podjetij ter zaposlenim neposredno ponudil svoje »blago«, bi »ad hoc« kritikom morali dati misliti. Mnogi livarji, nakladači, strugarji, ključavničarji, mehaniki in tesarji so rade volje odprli listnice in kupili ne pretirano zabeljen roman, povest ali biografijo, saj je subskripcijska naročnina ostala v mejah razumnega. Očitno sta ravno zapletena pot na relaciji pisatelj—tiskarna—trgovina—bralec, ki je polna dobičkaželjnih posrednikov, in nerealno visoka cena glavni zavori hitrejšega uveljavljanja knjige kot množične dobrine

PA ŠE O ŠUNDU IN LIKVIDNOSTI

Kaj pa šund? Mar ni tudi šund sokriv zatona resnih zbirk? Seveda je. Vendar so erotične revije, plehki stripi in podobno predvsem posledica in ne vzrok prej opisanih razmer. Namesto težko dostopnih publikacij žlahtnejše vsebine je »človek z ulice« pač vzel v roke cenene brošurice, ki zatrpavajo obcestne kioske in trafike. Zaman boste tam iskali v tujini izjemno cenjene žepne izdaje klasičnih in modernih del. Žepni roman v Sloveniji resda ni neznana reč, a uspeha, kakršnega so proizvajalci pripravnih »pocket-books« zabeležili v Zahodni Evropi in Ameriki, ni nikdar dosegel. Prva ga je začela izdajati Prešernova družba (PD), da bi ji brž nato sledile ostale založbe. Ker ni bilo pričakovanega učinka, so zadevo polagoma opustile. Le PD vztraja — čeprav pri sedanji razširjenosti zvezčičev, ki največ štirikrat presega srednje naklade v navadnem formatu, o kakršnikoli masovnosti ni mogoče govoriti. Če bodo kdaj prodrli v markete, špecerije in stojnice najbolj oddaljenih kotičkov dežele, se bo slika bržkone spremenila. Toda za zdaj je romanje v domove potrošnikov preveč zapleteno, preovinkasto in speljano skozi premalo kanalov.

Kot vidimo, so »šund-teorije« postavljene na presneto majave noge. Nič bolje ni s trditvami, da je slovenski kulturni prostor knjižno prenasičen in da ne zmore več »prebaviti« zahtevnejših tekstov. Navedeni domnevi sta pri marsikaterem založniku v republiki sprožili proces spodbujanja »elitizma« in preusmeritve v specializirane strokovne izdaje, namenjene zgolj ozkemu krogu občanov čisto določenih poklicev in nagnjenj. V takšnem zaokretu so dotacij oskubljena vodstva zavodov odkrila edini izhod iz stiske, ki jo je povzročila nenadna varčevalniška klima. Zahteva po brezpogojni likvidnosti je narekovala tiskanje razkošnih dragih, skomercializiranemu okusu prikrojenih zbirk, pri katerih so »vlekle« zlasti platnice, ovitki in visoko kakovostni papir, manj pa besedilo. Knjiga je zdrknila na nivo sobnega okrasa. Rabila naj bi kot zunanji, lažni odraz »kulturnosti« lastnika. Avtor in naslov nista važna, važna je samo vezava.

VOJNA NAPOVED »ELITIZMU«

V sfero »rentabilnih« investicij smemo šteti tudi poplavo raznih priročnikov, ki so čez noč zavzeli vrh lestvice najhitreje vnovčenih in ponatisnjenih del. Sem sodijo zelo čislani »naredi si sam« napotki, z barvnimi fotografijami popestreni nasveti o negovanju cvetja in o hortikulturi, izbrani kuharski recepti ter seveda popularni, ekskluzivnih fotografij polni albumi, posvečeni enkratnim športnim dogodkom, olimpijskim igram, prvenstvom in atraktivnim alpinističnim odpravam. Vse omenjeno je sicer lepo, privlačno in celo poučno — če bi ne odžiralo sredstev in možnosti bolj tehtnemu pisanju. Sprejemljivo in zaželeno je kot repertoarni priboljšek, kot programska popestritev daljnoročne kulturne politike, nikakor pa ne kot nadomestilo le-te, kot rešilni splav, ki naj založnike obvaruje potopa.

Prešernova družba v kritičnem pretresu lastnega poslovanja ugotavlja, da so se nekoč trdne vezi z zaupniki in sodelavci na terenu v preteklem obdobju znatno zrahljale. A pogled v seznam knjig, ki so jih doslej ponudili občinstvu, vseeno odkriva razmeroma malo pomanjkljivosti (za konkurenco bi česa podobnega skoraj ne mogli trditi). Najhujša tiči v dejstvu, da slovenskemu življu ni nihče usklajeno posredoval sadove umetniške tvornosti drugih narodov SFRJ, saj je PD v minulih 20 letih vrgla na trg le štiri dela novejših jugoslovanskih avtorjev. V primerjavi z 20 koledarji, 35 izvirnimi proznimi poskusi naših pisateljev, 28 prevodi iz svetovne književnosti, 12 mojstrovinami slovenskih klasikov ter 42 poljudno-znanstvenimi knjigami in praktičnimi »vodiči« to res ni hvale vredna bera. Ampak celotni izkupiček dveh desetletij je nesporno izjemen; od 6,893.660 prodanih izvodov jih na redne zbirke odpade 5,932.310. Dasi so zastopniki PD pogosto trčili ob zid nerazumevanja in dasi je pojav »ekskluzivnih« brošur manj privlačno blago marsikje potisnil v podrejen položaj, so zaloge vedno kmalu pošle. Razlog, da je število razpečevalcev knjig omenjene hiše jelo upadati, velja iskati v omalovaževanju angažiranih, problemskih tekstov in v pomanjkljivi podpori družbenih organizacij, ki so prav tako podlegle vplivu elitizma.

No, v zadnjem obdobju je spet čutiti izboljšanje. Premik v pozitivni smeri bo gotovo še hitrejši, ko bosta (in če bosta) Društvo slovenskih pisateljev in Prešernova družba obnovila literarne večere. Literarni večeri so namreč pred leti povsod zbudili ogromno zanimanja in le pomanjkanje denarja je krivo, da so se jim bili prisiljeni odpovedati. Nadalje odgovorni načrtujejo kopico dodatnih akcij, ki obetajo knjigam povrniti vlogo prosvetljevavca in razpihovalca zdravih idej. Zamisel o ustanavljanju aktivov PD v občinah, krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela že sodi vmes. Če bi zraven pritegnili tudi lokalne kulturniške institucije, knjižnice, sindikat in SZDL, bi pričakovani preokret nikakor ne izostal. I. Guzelj

Med preurejenimi in sveže prepleskanimi fasadami starih poslopij na Mestnem trgu v Škofji Loki, ki so nekdanjemu središču freisinške posesti vtisnile popolnoma drugačen, bolj srednjeveški videz, zlasti izstopata Homanova in Žigonova hiša. Slednja s svojimi bahavimi okni, železnimi polknicami, obokanimi vrati in umetelnim izveskom, ki mimoidočim nedvoumno naznanja, da je spodaj frizerija, predstavlja tipičen primerek domačije nekdanjih premožnih meščanskih družin. — Foto: I. G.

V četrtek, 19., in v petek, 20. julija, obakrat ob 17.30 bo nastopil v cerkvi na blejskem otoku violinist Miha Pogačnik. V obeh večerih bo predstavil kompleten ciklus Bachovih solo sonat.

Predprodaja vstopnic je pri agenciji Generalturist v hotelu Trst na Bledu. Prevoz z električnim čolnom na otok bo od 16.30 dalje brezplačen.

DPD Svoboda Lesce slavi letos 50-letnico

V četrtek, 19. julija, bo v družbenem centru v Lescah širši posvet, ki ga sklicuje upravni odbor DPD Svoboda Lesce. Vabljeni so vsi starejši leški svobodaši in aktivni člani ter predstavniki družbenopolitičnih in gospodarskih organizacij, da bi se pogovorili o pripravah za proslavo 50-letnice ustanovitve DPD Svobode, ki jo bodo organizirali letošnjo jesen. Pričakujejo, da bodo vsi vabljeni pripravljeni sodelovati in finančno podpreti to veliko in pomembno proslavo enega od najstarejših delavskih kulturnih društev v občini. JR

Program dela kulturno umetniškega kluba

Pred nedavnim so se sešli na svoji seji člani odbora kulturno-umetniškega kluba Tone Čufar, ki deluje pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Ocenili so svoje dosedanje delo in razpravljali o delu v prihodnje.

Člani odbora so se pogovorili o vsebini naslednje, 12. številke Listov, ki izhaja pri glasilu Železar. Izdali jo bodo 1. avgusta, za jeseniški občinski praznik. Obenem so se tudi dogovorili o založniški dejavnosti v naslednjih treh letih ter sklenili, da bodo jeseni pripravili v okviru svoje dejavnosti tudi literarno-glasbene večere. To bo obenem njihov prispevek k mednarodnemu letu knjige, ki bo trajal še do konca letošnjega leta. D. S.

Avto-moto društvo Kranj
Koroška 17

razpisuje prosta delovna mesta

1. 2 ADMINISTRATORK
2. ČISTILKE ZA POSLOVNE PROSTORE
3. 2 VAJENCEV AVTOMEHANSKE STROKE

Nastop službe možen takoj

Pogoji: Pod točko 1. administrativna šola in delno znanje enega tujega jezika.
Pod točko 3. dokončana osemletka

Vloge sprejema AMD Kranj, Koroška 17 do 26. 7. 1973.

Mercator

Gorenjci!

Enkratna priložnost nakupa konfekcije s popustom v Blagovnici Mercatorja v Tržiču.

Julija in avgusta pri nakupu vse vrste ženske, moške in otroške konfekcije posebni popust pri nakupu, in sicer:
Pri nakupu otroške konfekcije za 1000 din popust 150 din.
Pri nakupu ženske in moške konfekcije za 1500 din popust 220 din.
Pri nakupu ženske in moške konfekcije za 2000 din popust 300 din.
Znesek popusta je treba izkoristiti za nakup konfekcije in perila v blagovnici Mercatorja v Tržiču!
Nakup je možen poleg gotovine še na potrošniško posojilo lahko pa tudi na 4 obroke.
Izkoristite ugodnosti nakupa konfekcije, katero vam nudi Mercator v blagovnici Tržič.

INDUSTRIJA BOMBAŽNIH IZDELKOV
Kranj

objavlja
prosto delovno mesto

mojstra predilnice

Pogoj: predilski tehnik ali VK predilski delavec

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom sprejema kadrovska služba podjetja do 1. 8. 1973

Delovna skupnost
ČP GORENJSKI TISK
KRANJ

razglaša
prosto delovno mesto

grafika

Za delovno mesto se zahteva Šola za oblikovanje — grafična smer. Ponudbe sprejema tajništvo podjetja ČP Gorenjski tisk Kranj do 25. 7. 1973.

V soboto in nedeljo so v Zbiljah svečano proslavili 20- letnico delovanja domačega turističnega društva. V sobotnem programu sta sodelovala godba na pihala iz Medvod in folklorna skupina s Primskovega, sledila pa je tradicionalna turistična prireditev »zbiljska noč« s kresom na vodi, katero si je ogledalo več tisoč obiskovalcev.
V nedeljo je bila svečana seja upravnega odbora turističnega društva, na kateri so več članom podelili zlate, srebrne in bronaste značke turistične zveze Slovenije, številnim vaščanom pa priznanja za dolgoletno pomoč društvu. Ob tej priložnosti je bil odprt tudi disco klub Jezero, moderen gostinski lokal s 40 sedeži. - *fr*

Osrednja zanimivost nedeljske turistično-folklorne prireditve »Dan kosceva«, ki so jo v slikoviti vasici Nova Oselica nad Poljansko dolino organizirali člani turističnega društva Hotavlje, je bilo nedvomno tekmovanje v ročni košnji. Z najboljšim časom in 28 zbranimi točkami — ocenjevali so hitrost in znanje nastopajočih — je zmagal Marko Vidmar (v sredini) pred Izidorjem Rupnikom (levo) in Alojzem Kranjcem (desno). Predstavniki KZ Škofja Loka so prvouvrščenemu namenili 450, drugemu 250, tretjemu pa 100 novih dinarjev nagrade. Za dobro razpoloženje okrog 1000 obiskovalcev sta skrbela vokalno-instrumentalni ansambel TABOR iz Gorenje vasi ter, kot gost, drušinski ansambel SAJE iz Kanade, v katerem igrajo naši rojaki, potomci slovenskih izseljencev. — Foto: I. G.

triglav

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

Od 2. julija dalje veliko sezonsko znižanje cen konfekcije od 20—70 % v trgovinah v Kranju, Kamniku in Tržiču.

GLAS
Sreda — 18. julija 1973

Mladost med lutkami

Janko in Metka na hruščanskem lutkovnem odru — Sedem mladih spet oživlja lutkovno dejavnost — Ob mladostnem smehu in dovtipih postajata Janko in Metka vedno bolj imenitna

»Joj,« je rekla Metka Janku, »spekla te bo, v peči te bo spekla in pojedla.«

»Metka, ne drži se tako togo in vzdigni se, vzdigni,« je bilo slišati iz prve vrste pred lutkovnim odrom.

»Naj še enkrat ponovim,« je rekla Metka in se nagajivo ozrla v dvorano. Tokrat je bila ravno prav visoko in tudi glavico je presenetljivo dobro znala obračati.

»Ponovi, ponovi,« se je spet slišalo iz prve vrste.

»Na,« je rekel zmagoslavno Janko in porinil hudobnico v peč. A je tako nespretno padel nanjo, da se je spet oglasilo iz prve vrste.

»Poberi se, Janko! Nanjo si padel!« Izza odra so se Janko, Metka, oče in drugi prešerno zasmejali in hihitanja ni hotelo biti konca.

»Nasmejte se in ko se boste nehali, bomo nadaljevali,« je prizanesljivo odločilo iz prve vrste.

Nadaljevali so spet resno, dokler oče le ni preveč hitro zdrdral svojega besedila.

»Jaz sem oče dveh otrok in . . .«

»Počasi in ne glej v drevesa. Obrni se v dvorano!«

»Jaz sem fotr dveh mulcev,« je nagajivo začivkalo za odrom, a takoj nato resno nadaljevalo.

»Počasi, glej v Metko, Metka vzdigni se, prepočasi sta se skrila . . .« Navodila so prihajala iz prve vrste, kdaj pa kdaj se je slišalo pridušeno hihitanje izza odra, dokler igrice ni bilo konec. A zavesa je padla le toliko, da se je čez nekaj trenutkov spet vzdignila v prvem dejanju ponovitve.

— — —

Mladi, ki oživljajo lutkovno dejavnost v gornjem delu savske doline, so doma s Hrušice pri Jesenicah. Sedem jih je, večina je prav letos zapustila šolske klopi. Vodi jih Bojana Kodre, absolventka ljubljanske fakultete, ki ji je ljubezen do lutk vcepil že oče in pozneje brat. Oče tudi zdaj pomaga, svetuje in je vedno poleg, kadar kaj potrebujejo. Denarja, denarja imajo malo, a jih to niti najmanj ne moti, da se ne bi dvakrat na teden zbrali v kulturnem domu na Hrušici, nataknili lutke na prste, postavili oder in kulise ter začeli igrati.

Začeli so pravzaprav kar tako, samoiniciativno. Stari oder je bil še dovolj dober in uporaben, lutke sicer že zelo zelo stare, a še vedno kar primerne. Le oblekli so jih v nova oblačila, jih malo polepšali in postale so kar privlačne. Teh lutk tudi sicer niso nikoli nikjer kupili. Pred davnimi leti jih je neki posebno prizadeven razred dobil kot nagrado.

Bojana in njen brat Zvone sta bila seveda prva pri njih. Zamislila sta si, kako bi bilo lepo, ko bi na oder postavili kakšno otroško igrico. Igralcev jima ni bilo treba kaj posebno dolgo iskati in še sama se nista zavedala, kdaj je bila skupinica skupaj. Bogdana, Irena, Darko, Janez, Bojan so imeli vedno radi lutke in tudi nekaj igralskega talenta. Sitno je bilo le to, da se je bilo treba naučiti besedilo, a je bilo toliko vaj, da jim je šlo mimogrede. Kdaj pa kdaj so preleteli besedilo tudi doma, preizkušali spretnost svojih prstov, a vseeno največ so se bili naučili prav na vajah. In Bojana je redno hodila domov, na Hrušico in seveda k obveznim vajam v kultirni dom. In vedno so jo prav vsi zvesto čakali.

Na prvih vajah je gotovo manjkalo resnosti, čeprav je bilo obilo dobre volje in pripravljenosti. Bojana pa jih je kot dobra psihologinja znala zresniti ob pravem trenutku, se z njimi pošaliti tedaj, ko je bil čas za to. Nikoli in zares nikoli pa ni poskušala s pretirano strogostjo, sitnostjo in karanjem, kajti s tem bi še najmanj dosegla. Vedno se je zavedala, da je »lutkarstvo« pravzaprav njihov konjiček, razvedrilo. Najprej in predvsem prav zabava in razvedrilo ob prostem času. In šele nato je čisto počasi, skrajno previdno in preudarno privajala svojo skupinico k resnosti, posluhu in ubogljivosti.

Prvi preizkus so nadvse srečno prestali. Nabito polna dvorana na Hrušici ob njihovem prvencu Meh za smeh, navdušeno ploskanje in priznanja. Vse najprisrčnejše čestitke od najbolj zahtevne publike — otrok. In uspeh je navdušil njih same in na drugi vaji so se že začeli učiti nove igrice — Janko in Metka.

— — —

»Dajva, naberiva si piškotov in čokolade, potem pa brž domov,« je rekel Janko Metki.

»Obrnita se še bolj proti hiši, Janko,« je svetovala Bojana iz prve vrste.

»Poglej, veliko sva jih že nabrala,« je rekla Metka.

»Metka, vendar, vzdigni se no višje,« je bila blagohotna Bojana.

»Zdaj pa greva domov, čimprej od tod,« se je veselil nagajivi Janko in ko sta stopila med smreke, se je zastor zagrnil.

»Je bilo dobro?« je spraševal glas izza odra. Bojana pa je pohavalila.

— — —

Bogdana Lotrič, Irena Simonetič, Bojan Palčič, Darko Jonke, Janez Marinčič, Zvone Kodre so si edini, da so jih lutke vedno privlačile in da so zelo radi člani male skupine.

»Mojim sovrstnikom se zdi lutkarstvo. malo preotročje,« meni Bojan Palčič. »Če me zbadajo, jim ne ostanem dolžan in zaradi njih se lutkam že ne bom izneveril. Saj to je prima zabava in četudi se je treba učiti vloge, bom še vedno rad sodeloval.

»No, treme smo vsi malo imeli,« se spominja premiere Bogdana Lotrič, »a je šlo kar dobro. Vem, da bomo postali še boljši, saj le praksa rodi uspeh.«

»Prav ničesar jim ne vsiljujem, pri igrici sodelujemo z nasveti prav vsi in prav tako se največ naučijo,« pravi Bojana Kodre, »če pač kdo ni za odrom, sedi v prvi vrsti in ugotavlja napake. Razen tega vsi znajo svojo vlogo na pamet, tako da gledajo vedno v lutko. Spodrsljaji seveda so, tudi pred občinstvom in trudimo se, da bi jih odpravili. Menda najvažnejše pa je prav to, da smo vsi prijatelji in se odlično razumemo.«

— — —

Ob krajevnem prazniku si bodo Hruščani igrico ogledali. Morda bodo mladi z njo gostovali še kje in razveselili najmlajše, saj ostane lutkovna predstava za marsikoga nepozabno doživetje. Še posebno, ker je takih doživetij zelo zelo malo.

Otroci pa so nepodkupljiva in zahtevna publika. Zelo zahtevna, zato mladi lutkarji pridno vadijo. In ker se povrh vsega še odlično razumejo, pošalijo, jim to niti najmanj ni težko. Še kako radi ob določeni uri zapuščajo kopališča, nogometna igrišča ali prometno cesto in odhitijo v svoj mali svet lutk.

V svoj čudoviti mali svet lutk, v katerem so vedno bolj skladni, uigrani, do pravšnje mere resni igralci.

In resnično: vedno bolj imenitni

Darinka Sedej

V petek in soboto, 6. in 7. julija, je na Kališču nekajkrat pristal helikopter republiškega sekretariata za notranje zadeve. Za postojanko planinskega društva Kranj na Kališču je prenesel 2700 kilogramov različnega tovora, med katerim je bil tudi 300 kilogramov težak agregat za potrebe Doma kokrškega odreda na Kališču. Pilota helikopterja Andrej Andolšek in Drago Hanžel sta odlično opravila nalogo. Pri tem jima je pomagala tudi nova pristajalna ploščad, ki so jo s prostovoljnim delom uredili člani planinskega društva Kranj. Omenjeni poleti helikopterja na Kališče so pokazali, da je helikopterski prevoz za takšne namene idealen. Pokazale pa so se tudi nekatere pomanjkljivosti, ki bi jih morali v prihodnje odpraviti. (jk) — Foto: F. Ekar

S pisano povorko »Življenje Selčanov skozi stoletja« so minulo nedeljo popoldan prebivalci tisočletne vasice ob Selški Sori zaključili teden osrednjih praznovanj velikega jubileja. V njej je okrog 200 mož, žena, mladincev in pionirjev simbolično oživilo poglavitne dogodke iz zgodovine kraja, stare poklice, navade in običaje, razvoj delovnih, zlasti kmetijskih orodij, pojav industrije, športne dosežke in razne udarniške akcije, ki poleg nagle rasti osebnega standarda zagotavljajo tudi postopno izboljšanje splošnih življenjskih razmer (glej fotografijo). Še prej, dopoldan, so uradno odprli prenovljeni kulturni dom, v katerem je zdaj razstavljena zbirka izbranih podob različnih avtorjev — udeležencev petih Groharjevih slikarskih kolonij v Škofji Loki, ter spustili v promet več kilometrov sveže asfaltiranih lokalnih poti. Na prostem v soboto zvečer pa sta poleg članov domačega mešanega pevskega zbora nastopila še folklorna skupina ter škofjeloška pihalna godba. Program je povezoval radijski napovedovalec Borut Mencinger. Za odlično sestavljen in izpeljan ciklus prireditev zaslužijo organizatorji, KS in turistično društvo Selca vse priznanje. — Foto: I. G.

14-letni Franci Kebler s Kokrice, Betonova 44, je v soboto, 14. julija, okrog 10. ure na čolnu lovil ribe v bobovškem bajerju. Z njim je bil še prijatelj, 13-letni Jože Buček. Franci je nameraval loviti ščuke, vendar se mu je na blestivko prijel klen. In to kakšen: 1 m dolg in 14 kg težak. Trofeja, ki bi jo bil zagotovo vesel vsak ribič. Franci je član kranjske ribiške družine, seveda mladinske sekcije. Ker je tudi oče ribič, so imeli v nedeljo kar nekakšen praznično dan. O ribi pa je seveda govorila tudi vsa soseska. — A. U.

Smerokazne spotike

Turistična sezona je prav v teh mesecih na višku, čez mejne prehode se iz dneva v dan valijo kolone motoriziranih turistov, ki prihajajo k nam na oddih. Poti jih vodijo proti Ljubljani, Reki in dalje na našo obalo.

Precej turistov prihaja čez mejna prehoda Rateče in Podkoren. Že v začetku jih sprejme dokaj ozka cesta, vendar le-ta ni tolikšen kamen spotike.

Večje nevšečnosti so s smerokazi. Tja skozi Kranjsko goro in mimo Mojstrane vodi le ena asfaltirana cesta in zatorej ni moč zgrešiti. Hujše zadrege so skozi mesto Jesenice. Te zadrege se začno že pri bencinski črpalki na Plavžu, ko marsikaterega turista zanese pot na asfalt proti Vodovodu in Universalu. Ni tako redek primer, ko za prvim turistom, ki zgreši pot, zavije potem cela kolona in že po nekaj metrih se ta kolona nejevoljno obrne.

Tudi pri odcepu ceste na Blejsko Dobravo na Javorniku bi bilo zelo dobro postaviti smerokaz. Cesta, ki se odcepi, je širša in dobro asfaltirana, boljša od ceste prvega reda in turisti so spet v zadregi. Če so zašli že na Plavžu, so tokrat previdnejši in poprašajo za pot proti Ljubljani. Stanovalci hiš tod naokoli, ki se včasih mudijo na vogalih, so postali že kar vajeni, da brž pokažejo z roko naprej proti Koroški Beli.

Avtomobilske zadrege, ki bi se jih dalo z dvema smerokazoma takoj urediti!

SEM TER TJA PO CERKLJANSKEM

(4. zapis)

Tok naših kramljanj o strmolski graščini smo prekinili s pripovedjo o kmečkem puntarju Jakobu Staretu s Prebačevega, ki mu je pomagal francoski gost s Strmola.

Josipina Turnograjska

Najbrž slovenska literarna zgodovina še ni zabeležila zanimivega podatka: da je bila prva slovenska pisateljica Josipina Urbančičeva-Turnograjska (1833—1854) določen čas tudi solastnica Strmola!

V seznamu lastnikov gradu Strmola po baronu Henriku Ruessensteinu od 18. stoletja dalje preberemo imena: Wollwitz, Zois, Dietrich in nato Urbančiči, vse do leta 1910.

Nas seveda za zdaj najbolj zanima pojav imena prve slovenske pisateljice med lastniki strmolskega gradu. Pojasnilo bomo našli v kroniki gradu Turna nad Preddvorom.

To lepo graščino si je l. 1793 pridobil od tujih fevdalcev, plemenitih Gandinov, Josipinin ded Martin Urbančič. Ta je bil prej oskrbnik na Zoisovi graščini Brdo. Žena njegova, Konstancija, pa je bila hčerka strmolskega graščaka Dietricha. In tako je najbrž po izumrtju Dietrichov prešla strmolska posest — z dedovanjem ali nakupom — v last preddvorskih Urbančičev.

To je bilo l. 1842. Odtlej je Josipina poleg bratov Janka in Fidelisa, zabeležena kot solastnica Strmola — pač dedovanje po babici Konstanciji pl. Dietrichovi?

Od l. 1890 je kot lastnik Strmola zabeležen Edvard Urbančič sam. Od prejšnjih lastnikov si je grad kupil za 22.000 goldinarjev, zares lep denar za one čase. Sin njegov, dr. Edvard Urbančič, sekcijski svetnik na Dunaju, je Strmol l. 1910 prodal Josipu Jenku.

Grad Kamen

Kot se nam je ohranil Strmol prav v današnji čas, tako se drugi trije gradovi, ki jih omenja zgodovina Cerkljanskega, niti s svojo podobo niso ohranili. Le malo razvalin, zravnano stavbišče ali pa le spomin drugega o teh nekdanjih gradovih ni ostalo . . .

Še najtrdnejši so podatki o gradu Kamnu, ki je bil po vsem sodeč zgrajen že v 13. stoletju, četudi ga listine prvič omenjajo šele l. 1359. Moral pa je stati že prej, saj so trije bratje, vitezi s Kamna, že l. 1238 pod svojim gradom ustanovili samostan belih nun — dominikank. To je bil pozneje tako sloveč velesovski samostan, o katerem bo še stekla beseda. Naj danes le to povem, da so pošiljali v velesovski samostan svoje hčere najimenitnejši plemenitaši kranjske Koroške in Štajerske. Seveda ne v šolo ali vzgojo, pač pa v dosmrtno bivanje med zidovi . . . Bili so to nerazumljivi časi: ko pri grajski gospodi ni bilo kakih socialnih stisk, celo razgledanosti ni manjkalo bogataškim staršem — a vendar so menili, da je prav, če svoje hčere v cvetu rosne mladosti odtrgajo svetu in jih zapro v nunske celice . . .

V drugi polovici 15. stoletja so Turki Kamen porušili in odvedli s seboj zadnjega viteza, lastnika gradu. — Dominikanke pa so grad na novo zgradile in ga l. 1533 poimenovale Frauenstein (Gospejin grad). Vendar je grad pozneje pričel propadati. Nuje po obrambi pred Turki ni bilo več, samostanke so se poslej bolj posvečale svojemu obsežnemu gospodarstvu v Velesovem in pobožnostim, seveda.

Vendar je Frauenstein v Valvasorjevih časih še stal; ohranjena je tudi njegova takratna vnanja podoba.

Brnikarjev grad

Še bolj skopi so podatki o nekdanjem gradu, na Milharjevem hribu, severno od Šmartnega. Izročilo omenja grad tudi kot Poženški grad.

Prvotni lastniki so bili menda vitezi Brnikarji. L. 1160 je tu gospodaril Otokar, do l. 1248 pa je bila lastnica gradu Viliburga Gallenberška. Pozneje je prešlo posestvo na gospode Poženške, ki jih listine omenjajo do l. 1375. Eden med njimi — Hugo Poženški — je bil celo sodnik in župan Kranja.

Pravijo, da je v grad treščilo in ga tako razdejalo, da ga ni bilo vredno popravljati. Druga sporočila pa trde, da je Poženški grad porušil Turčin. V letih 1471—1473 so namreč Turki najbolj divjali po Cerkljanskem. Saj so ti jezni jezdeci pridrli celo do Ambroža in pustili tam sledove — podkve svojih konj!

Č. Z.

Podoba gradu Strmol v Valvasorjevem času, t. j. okrog 1689. (Slava vojvodine kranjske, III. zvezek, XI. knjiga, str. 561).

Helikopter v prometu

Po mnenju inšpektorja milice pri Upravi javne varnosti Kranj Mirka Derlinka je kontrola prometa na gorenjskih cestah s pomočjo helikopterja izredno uspešna. To obliko pomoči prometnim patruljam so pri UJV Kranj uvedli letos v februarju. Od takrat so s helikopterjem izvedli sedem prometnih akcij, zadnja pa je bila v soboto, 14. julija, popoldne.

V zadnji prometni akciji so kontrolirali promet na cesti Jeprca — Podbrdo — Lesce — Kranjska gora, in to popoldne od 15. do 18. ure. Helikopter je pomagal sedmim prometnim patruljam. Rezultati zadnje prometne akcije pa so takile. Prometni miličniki so predlagali sodniku za prekrške štiri voznike, in sicer enega zaradi vinjenosti, enega zaradi vožnje brez vozniškega izpita in dva voznika tovornjakov, ker sta kljub opozorilu nadaljevala vožnjo v nasprotju z odločbo o omejitvi prometa na javnih cestah v turistični sezoni. V vseh dosedanjih akcijah s helikopterjem je bilo predlaganih sodniku za prekrške 19 voznikov. Veliko več pa je bilo mandatnih kazni. Čeprav vozniki, ko ugledajo nad cesto helikopter, vozijo previdno in ne prehitevajo tudi tam, kjer je to dovoljeno, so vendarle miličniki s pomočjo nadzora iz helikopterja odkrili v zadnji akciji kar 45 voznikov, ki so kršili cestno prometne predpise. Največ kršitev je bilo zaradi nedovoljenega prehitevanja in pa zaradi izsiljevanja prednosti. V vseh dosedanjih akcijah s helikopterjem je bilo — vključno z zadnjo — mandatno kaznovanih 150 voznikov motornih vozil.

L. M.

Čas za gobe in gobarje

Alojz Čeh iz Kranja je v petek, 11. julija nabiral gobe v bližini Žabelj pod Trstenikom. Že več let je navdušen gobar, letos pa se je včlanil tudi v kranjsko gobarsko druščino. V petek se mu je nasmehnila izredna sreča. Med množico gob, ki jih je nabral, je bila tudi »velikanka«, saj je tehtala več kot 2 kilograma. (jk) — Foto: S. Hain

IVO ZORMAN 27

Draga moja Iza

»Inženirju Grigorjevu so sodili zaradi narodne časti.«

»Oprostili so ga.«

»Ker si mu ti pomagal?«

»Ker ga je Salobir po krivem dolžil.«

»Tudi Vero si branil.«

»Sem,« sem rekel trmoglavo.

In Jelka:

»Svoji k svojim.«

Potem sva molčala. Menda sva si rekla vse, kar sva si imela povedati.

»Bi pa vseeno stopil k stricu Josipu,« sem rekel čez čas.

Jelka se je zahihitala.

»Sedaj še nima nočne čepice.«

Njenemu smehu nisem verjel . . . ali pa mu nisem znal več prisluhniti. Navdala me je nejasna zavest, da sem nekaj za vselej izgubil. Nekaj, česar še imel nisem, kar mi ni bilo sojeno, česar si nisem niti želel. Tudi Jelko so navdajali podobni občutki. Ustavila me je pri vratih in mi je rekla:

»Kakor da odnašaš v torbi nekaj mojega« . . .«

Skušala se je nasmehniti, a so bile njene oči bliže solzam kakor smehu.

». . . kar boš vrgel za prvi grm.«

»Morebiti pa ne. Ko te prihodnjič obiščem . . .«

». . . me ne bo več tu. Odhajam.«

»Odhajaš? Zakaj?«

»Tinko potrebuje pravo tajnico, tako, ki nekaj zna.«

»Doslej si bila dobra.«

»V hribih se nismo spraševali, kam je kdo hodil v šolo. Sedaj se je izkazalo, da sem prepočasna . . . da mnogo stvari ne znam. Danes sem napisala BAKLJADA. Kje sem pa vedela, da je tisti J odveč.«

»Lahko bi delala kaj drugega . . .«

»Kaj bi me potiskali sem in tja. Domov pojdem.«

»Kam?«

»Domov. Tudi doma sem nekje v hribih. Tja sodim.«

»Nikar!«

Jelka je odkimala.

»Dobro se drži, Florijan!« je še rekla med priprtimi vrati.

Skoraj potisnila me je čez prag in zaprla. Mislim, da ni marala pokazati, da so jo premagale solze.

— — —

Stric Josip res še ni imel nočne čepice. Sedel je v gugalniku, kolena je imela pregrnjena z rjavo kockasto odejo, dremal je, in kadar se je za nekaj minut predramil, je bral, da je potlej spet pozabil, kje je pričel in kje končal. Prav smešen je bil videti z našim časopisom na kolenih, ko sem bil prepričan, da mu ni verjel, da se je samo zmrdoval nad pisanjem.

»Glej ga, našega junaka!« je rekel.

»Kako živiš, stric Josip?«

»Kakor mi puste vaši.«

»Si kar sam?«

»Najraje bi bil sam. Pa so mi vsilili nekakšno žensko.«

»Jelko . . .«

»Jo poznaš?«

»Poznam. Rada se smeje.«

»Saj se res kar naprej hihita. Ne vem, če ni zato tu, da bi mi vohljala po hiši.«

»Za čem?«

»Kaj še imam. Kadar kdo potrka, bi mi rad kaj odnesel. Ne vem, kaj boste, ko boste vse raznesli.«

»Potem bomo vsi enaki.«

»Vsi enaki reveži, hočeš reči?«

»Ti še ne boš kmalu trpel pomanjkanja, stric Josip.«

»Kaj se ve.«

Stric Josip je bil očitno eden tistih, ki bi najraje, da bi jim prinesli kar pogačo na mizo. Vihal je nos in vohljal in se zmrdoval nad pomanjkanjem povojnih dni, kakor bi bili krivi razdejanja mi, ki smo se tolkli s sovražnikom.

»Vso vojno si bil na suhem . . . na toplem . . .«

»Kje pa naj bi bil?« se je začudil stric Josip.

»Jaz sem bil v hribih.«

»Zate res ne vem, kaj te je gnalo v hosto . . .«

»To sprašuješ?«

ko danes ne znaš vzeti, kar ti zaradi tega gre.«

»Kaj pa misliš, da mi gre?«

»Ana se je pritoževala . . .«

»Je bila tu?«

»Pride . . . da te je zastonj nagovarjala za žimnice.«

To mu je šla pravit?

Kako bedno je bilo Josipovo kramarstvo in kako žalostno je bilo, da je bila tudi Ana z njim.

Žimnice!

Nemška vojska jih je pustila in ljudje bi bili planili po njih, kakor so pred leti po vojaškem skladišču, po vrečah in zabojih, če bi jih ne bili ustavili. Potem so prihajali s potrdili in s priporočili in nazadnje zares vse raznesli.

Ana je rekla, da bi tudi jaz lahko, da ni treba, da dobe vse drugi.

Seveda bi lahko, pa nisem maral.

»Ne bom se pulil za plen,« sem rekel tudi stricu Josipu.

»Tebi se ne bi bilo treba puliti, to je. Samo prišel bi . . . še naložili bi ti bili drugi.«

»Kaj bi jemal, če ne potrebujem!«

»Veš, kaj imate doma v posteljah?«

»Bolje spim, kakor sem med vojno.«

»Žimnice so bile dobre, videl sem jih . . .«

Najbrž pri katerem svojih znancev, ki jih je dobil kdove s kakšnim priporočilom.

». . . žima prve vrste . . . čista . . .«

Stric Josip je bržkone kar trpel, ker se ni mogel okoristiti, kakor se je ob razpadu stare države. Drgnil je palec ob kazalec in očitno še zmeraj čutil med prsti žimo prve vrste . . . kakšno blago . . . in razmišljal, kako bi jo bilo mogoče prodati ali zamenjati.

»Pustiva žimnice!« sem rekel. »Kdaj že jih ni več, jaz sem že pozabil nanje.«

»Pa bi lahko bile.«

Stric Josip se je dvignil iz gugalnika, stopil proti mizi in vprašal:

»Boš kaj popil?«

Iz omare je vzel steklenico z zlatimi zvezdami na nalepki.

»Jih še ni zmanjkalo?« sem se začudil.

Steklenica mi je bila znana . . . take smo pred leti vozili iz vojaškega skladišča.

Stric Josip me je nezaupljivo pogledal.

»Tale je še,« je rekel.

Pa je lagal. Nisem mu mogel verjeti.

Še zmeraj skriva, sem vedel.

Odlomek iz romana Iva Zormana Draga moja Iza, ki ga je izdal Zavod Borec. Delo je bilo letos nagrajeno s Kajuhovo nagrado.

prodam

Prodam smrekove DESKE 25 mm in borove PLOHE 50 mm. Glinje 12, Cerklje 4176

Prodam 6 mesecev brejo KRAVO. Dvorje 34, Cerklje 4177

Prodam balkonska VRATA in ODER za fasado. Velesovo 61, Cerklje 4178

Prodam KRAVO po teletu ali zamenjam za BIKA. Zg. Brnik 73 4179

Prodam TRAKTOR 18 KS ali zamenjam za lažjega. Podgorje 71, p. Kamnik 4180

Prodam PALCE za traktorsko kosilnico deutz, srednji greben. Zg. Brnik 52, Cerklje 4181

Prodam PRIKOLICO za osebni avto, BANKINE in PUNTE za opaženje. Šink Ivan, Svetje 23, Medvode 4182

Prodam dva nemška VOLČJAKA, stara 9 tednov. Pristov, Vrba 18, Žirovnica 4183

Prodam 6 rabljenih OKEN. Rozman, Voglje 102, Šenčur 4184

Prodam levi ŠTEDILNIK za drva in POMIVALNO MIZO, Godešič 87, Škofja Loka 4185

Prodam GOZD, enokrilna VRATA in nekaj STAVBNEGA LESA. Informacije Huje 33 4186

Prodam stoječe SENO in OTAVO na parcelah v Otočah. Helena Štular, Gradnikova 3, Kranj 4187

Prodam 3 mesece stare jarčke, bele, lahke in rjave. Dobijo se vsak dan Okroglo 24, Naklo 4188

Po ugodni ceni prodam montažno BARAKO 4 x 5 m, betonsko ŽELEZO, kvadratno ŽELEZO in nekaj nove rabljene OPEKE na Bledu. Naslov v oglasnem oddelku 4076

Prodam rjave PIŠKE, stare 3 mesece. Mlakarjeva 58, Šenčur 4121

Prodam strešno OPEKO bobrovec. Cesta na Rupo 33, Kranj 4162

KLINKER za fasade, 120 kv. m, prodam ali zamenjam za LES — smrekove plohe in colarice Ljubljana, Podlimbarskega 27 — Šiška 4163

Prodam suha DRVA. Trstenik 15, Golnik 4164

Ugodno prodam garažna standardna dvokrilna VRATA, že vzidana. Bajželj Albin, Stražiška 45 b, Kranj 4165

Prodam KRAVO frizijko, ki bo čez 1 mesec teletila. Poklukar Črtomir, Bled, Železka 24 4166

Prodam nekaj stare in nove cementne strešne OPEKE in nekaj starih še dobrih OKEN. Ivan Križnar, Lipnica 1, Kropa 4167

Prodam rabljen koncertni KLAVIR za 2000 din. Informacije telefon 23180. 4168

Prodam KRAVO po drugem teletu, dobra z mlekom. Informacije Gostilna Por, Blejska Dobrava 4169

Prodam EL. PASTIRJA in mlado KRAVO. Pangeršica 7, Golnik 4170

Prodam nov KULTIVATOR z ježem in vpežni OBRAČALNIK, dobro ohranjen. Zgornje Pirniče 112, Medvode 4171

Prodam globok otroški VOZIČEK. Žnidar, Šorlijeva 7, Kranj 4172

Ugodno prodam POHIŠTVO za samsko sobo in PEČ na olje. Mandelčeva 3 a, Kranj 4173

Ugodno prodam traktorsko SNOPOVEZALKO na kardan. Šenčur, Pipanova 40. 4174

Prodam ŠIVALNI STROJ veritas na električni pogon. Kranj, Reševa 3 (Klanec) telefon 22-502 4175

vozila

Prodam FIAT 750, letnik 1964. Cena 7500 din. Bogataj, Lesnina Primskovo od 13. do 19. ure. 4189

Prodam SIMCO GLS. Ropret Franc, Vasca 13, Cerklje 4190

Ugodno prodam NSU primo, 150 ccm, z rezervnimi deli. Hubat Filip, Delavska 55, Kranj 4191

Izdaja ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: ČP »Gorenjski tisk« Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. -- Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. -- Tekoči račun pri SDK v Kranju št. 51500-601-10152 -- Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-190, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasni in naročniški oddelek 21-194. -- Naročnina: letna 60 din, polletna 30 din, cena za 1 številko 70 par. Mali oglasi: do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din; naročniki imajo 25 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo. -- Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Prodam FIAT 750, dobro ohranjen. Kranj, C. na Brdo 41, Kokrica 4192

Prodam MOPED (skuter) z malimi kolesi. Mesarija Zbilje, Modvode 4193

Prodam zastavo 750, letnik 1968. Ogled v soboto popoldne ter v nedeljo dopoldne. Thaler Franc, C. JLA 12, Tržič 4194

Prodam skoraj nov MOPED na 4 prestave. Šmartno 25, Cerklje 4195

Poceni prodam dobro ohranjen VOLKSWAGEN 1200. Sr. Bela 29, Preddvor 4196

Prodam FIAT kombi 1300, letnik 1968. Kavčič Boris, Ručigajeva 26, Kranj 4197

Prodam ŽIGULI, letnik 1971, dobro ohranjen. Zg. Gorje 107 4198

Prodam FIAT 1968, ogled popoldan, Skubic Jože, Gradnikova št. 9, Kranj 4199

stanovanja

Študentka išče ogrevano SOBO v Kranju. Kržišnik Zvonka, Podobeno 1, Poljane nad Šk. Loko 4200

Študentka išče ogrevano SOBO v Kranju. Langbauer Mojca, Suhi vrh 20, Radlje ob Dravi 4201

Dam SOBO z delno oskrbo poštenemu pametnemu dekletu za pomoč trikrat tedensko k eni osebi. Vprašati v knjigarni Simon Jenko. 4202

Delaven moški išče SOBO v bližini Kranja. Dobro plača ali odsluži najemnino. Oddati ponudbe pod »SOLIDEN« 4203

Mlajši moški išče SOBO v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 4204

zaposlitve

Sprejmem VAJENCE in DELAVCE za slikopleskarsko stroko. Slikopleskarstvo Kočnik Stane, Šenčur, Štefetova 34 3873

ZIDARSKI MOJSTER ima še nekaj prostih kapacitet. Naslov v ogl. oddelku 4059

Sprejmem KLJUČAVNIČARSKEGA VAJENCA. Ključavničarstvo Jalen, Huje 23, Kranj 4153

Sprejmem FRIZERSKO POMOČNICO, samostojno z nekaj let prakse. Naslov v ogl. oddelku 4205

Takoj zaposlim KLEPARSKEGA POMOČNIKA ali DELAVCA za priučitev, nudim stanovanje. Bohinc Janez, kleparstvo, Radovljica 4206

Takoj redno zaposlim 2 PREŠIVALKI za šivanje usnjene galanterije, možna priučitev. Milan Šipic, Kranj, Kebetova 11/I pri Vodovodnem stolpu 4207

Zdravniška dežurna služba v Poljanski dolini

Od 20. do 22. julija od 19. do 6. ure zjutraj kličite dežurnega zdravnika v Zdravstvenem domu Škofja Loka, telefon 85-440.

obvestila

ROLETE naročite pri ŠPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, tel. 75-610 ali pišite, pridem na dom 3546

Cenjene stranke OBVEŠČAM, da bo frizerski salon PUNKA, Vodopivčeva 13, Kranj zaradi letnega dopusta zaprt od 23. 7. do 2. 8. 4211

izgubljeno

Našli smo dva para ČEVLJEV in TORBO. Izgubljene predmete dobite v prodajalni Blagovnice KOKRA Kranj, Poštna 1 4208

V gozdu za kranjskim pokopališčem sem našel DENARNICO. Petrič, Čirče 14, Kranj 4209

Našla sem KARDAN. Gasilska 27, Šenčur 4210

čestitke

Očetu VINKU GROŠELNU iz Poženika čestitajo za njegov 60. rojstni dan. Še na mnoga leta. Sinovi in hčerke 4212

ostalo

LOKAL, primeren za obrt, trgovino ali agencijo v Kranju oddam v najem ali prodam. Ponudbe z navedbo stroke poslati pod »CENTER« 4109

V rekreacijskem centru ob Zbiljskem jezeru bo danes ob 19. uri zabavna prireditev s plesom. Igra ansambel Ksimeroni. Vabi letni bife

KINO

Kranj CENTER
18., julija angl. barvni fant. film PRED MILIJONI LET ob 16. in 18. uri, premiera amer.-ital. barv. filma MORTADELA ob 20. uri
19. julija amer.-ital. barvni film MORTADELA ob 16., 18. in 20. uri
20. julija amer. barv. film GROF YORGA VAMPIR ob 16., 18. in 20. uri. Dvorana je hlajena.

Kranj STORŽIČ
19. julija angl. barv. film PRED MILIJONI LET ob 18. in 20. uri
20. julija amer.-ital. barvni film MORTADELA ob 18. in 20. uri

Tržič
18. julija amer. barvni film MAŠČEVANJE HANIE COULDER ob 18. in 20. uri
19. julija amer. barvni film MAŠČEVANJE HANNIE COULDER ob 18. in 20. uri
20. julija amer. barv. film VROČI DIAMANT ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM
18. julija ital. barvni CS film ZA VSAKO CENO ob 18. in 20. uri
20. julija amer.-ital. barvni film KRALJ STROJNIC ob 18. in 20. uri

Škofja Loka SORA
19. julija ital. barv. film MORILEC PRIHAJA IZ GROBA ob 20. uri
20. julija ital. barv. film MORILEC PRIHAJA IZ GROBA ob 20 uri

Železniki OBZORJE
20. julija franc. barv. film VARUJ SE PRIJATELJEV ob 20. uri

Jesenice RADIO
18. julija amer. barv. film PUŠKE ZA APAČE
20. julija amer. barvni film LJUBIMCI IN OSTALI TUJCI

Jesenice PLAVŽ
19. julija ameriški barvni film ZDRAVNIKI IN NJIHOVE ŽENE
20. julija amer. barv. film PUŠKE ZA APAČE

Kranjska gora
18. julija amer. barv. film AVTO SMRTI
19. julija amer. barv. film PUŠKE ZA APAČE

Radovljica
18. julija ital. barv. film SKRIJ SE ob 20. uri
19. julija amer. barv. film MARY STEWART ob 20. uri

Del hrane je bil okužen

Ob 20-letnici obstoja tovarne Planika so v Savskem logu v soboto, 14. julija, pripravili praznovanje. Slavnosti primeren je bil tudi jedilnik, saj so bile za udeležence proslave pripravljene porcije pečenega odojka. Razen tega pa so za ostalo jedačo poskrbeli še slaščičar Ajdini Kemal iz Kranja, podjetje Mesoizdelki iz Škofje Loke, pijačo pa je preskrbelo podjetje Vino Kranj. Odojke, že pečene, so organizatorji proslave pripeljali v četrtek iz Koprivnice s hladilnim avtomobilom, v porcije, ki so bile vakuumsko pakirane, pa so jih razkosali v obratu pakirnice v Klavnici Kranj.

V soboto, 14. junija, so porcije odojka delili udeležencem proslave. Nekateri so jedli že kmalu po 12. uri, hude slabosti pa so občutili že čez uro ali dve. Zaradi hudih bolečin v želodcu, slabosti, mrzlice in drugih znakov, značilnih za zastrupitev s hrano, se je zateklo po zdravniško pomoč v Zdravstveni dom Kranj 43 ljudi. Dežurni zdravnik dr. Hribernik je takoj primerno ukrepal, o zastrupitvi obvestil Zavod za zdravstveno varstvo in direktorico dr. Krakerjevo. Zavod za zdravstveno varstvo je takoj prepovedal razdeljevanje porcij odojka. Okoli 500 porcij je bilo zaplenjenih in kasneje uničenih.

Od ljudi, ki so iskali zdravniško pomoč, je bilo huje prizadetih sedem, te so poslali na internistično prvo pomoč v Ljubljano, ostale pa v domačo oskrbo, saj so se prvi hudi bolezenski znaki po ustrezni terapiji ublažili.

Bakteriološke analize sicer še niso povsem zaključene, je povedala direktorica Zavoda za zdravstveno varstvo, ker diagnostika traja nekaj dni, vendar pa prvi rezultati kažejo, da je bilo nekaj odojkov okuženih s stafilokoki, saj je bil ta infekt iz nekaterih porcij izoliran.

Zahvala

Ob smrti dragega moža, očeta, starega ata in strica

Antona Friškovca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, nam ustno in pismeno izrazili sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti ter darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo izrekamo članom kolektiva Planike, Tekstilindusa — opl. II, Zavodu za avtomatizacijo — SMK — Ljubljana in Občinskemu sindikalnemu svetu Kranj za poklonjene vence, PGD Žabnica za vence, častno stražo ter spremstvo pri pogrebu in govorniku Šifrerju Janezu za poslovilne besede ob grobu. Iskrena hvala dr. Bajžlju za njegove obiske na domu.

Vsem in vsakemu še enkrat hvala.

Žalujoči: žena, hčerka in sinovi z družinami

Žabnica, 14. julija 1973.

Sporočamo žalostno vest, da nas je po mučni in dolgotrajni bolezni mnogo prezgodaj zapustila dobra mamica, hčerka, žena, sestra, teta, nečakinja in svakinja

Anica Norčič, roj. Naglič

trgovska pomočnica

Od nje se bomo poslovili v sredo, 18. julija 1973, ob 16. uri iz hiše žalosti na pokopališče na Kokrici pri Kranju.

ŽALUJOČI: sin Bogdan, hčerka Miša, mož, mama, brata Jernej z družino in Simon ter sestri Angela s hčerko Petro in M[illegible] ter drugo sorodstvo

Kranj, 17. julija 1973.

Po hudi bolezni je preminila

Ančka Norčič

prodajalka v Delikatesi Kranj, Maistrov trg 11.

Od pokojnice se bomo poslovili v sredo, 18. julija, ob 16. uri na pokopališču na Kokrici

Kolektiv GTP Central Kranj

Množični pogin rib v blejski ribogojnici

V ponedeljek okrog šeste ure zvečer je Alojz Lebar z Rečice pri Bledu obvestil ribogojca v ribogojnici ribiške družine Bled na Bledu Viktorja Dežmana, da je v ribogojniškem potoku, ki teče v ribogojnico, opazil mrtve ribe. Dežman je takoj preprečil dotok okužene vode in spustil v strugo svežo. Kljub hitremu ukrepanju množičnega ribjega pogina niso mogli preprečiti.

Kot so nam povedali včeraj predsednik ribiške družine Bled Ludvik Bem, delavec v ribogojnici Jože Klavžar in Joža Vovk, biologinja zavoda za ribištvo v Ljubljani, je v ribogojnem potoku poginilo več tisoč potočnih postrvi, v sami ribogojnici pa bo dočakalo pogin okrog 20.000 amerikanskih postrvi. Kot smo uspeli zvedeti, je bilo vzrok za zastrupitev rib škropivo za ribez, ki ga je nekdo iz malomarnosti spustil v potok v bližini Gorij približno 3 km od ribogojnice. Zadevo raziskujejo.

1955 20 1975

PLANIKA

KŽK

Graditelji in kmetovalci!

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

vam nudi po konkurečnih cenah v našem skladišču v Hrastju (bivša farma bekonov):

gradbeni material
stavbno pohištvo
umetna gnojila

Informacije daje KŽK -- Komercialni servis, Cesta JLA št. 2 (nad kinom Center), telefon 22-439 in 21-260.

Priporočamo se!

Nezgoda v ovinku

V petek, 13. julija, popoldne se je na Cesti Staneta Bokala na Jesenicah pripetila lažja prometna nezgoda. Voznik kolesa s pomožnim motorjem Marjan Obid (roj. 1952) z Jesenic je v ostrem ovinku, ki ga je prevozil z neprimerno hitrostjo, s pedalom kolesa zadel Valentino Andrejčič (roj. 1912) z Jesenic, tako da je padla po cesti in se laže ranila. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Prekratka varnostna razdalja

V petek, 13. julija, popoldne se je na Hrušici na cesti prvega reda med Jesenicami in Kranjsko goro pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila nizozemske registracije Franjo Baltorini (roj. 1950) iz Srednjaka je vozil v koloni proti Mojstrani. Ko se je kolona ustavila, je ustavil tudi voznik Baltorini. Za njim pa ni mogel zaradi prekratke varnostne razdalje ustaviti pravočasno voznik osebnega avtomobila Maks Sotlar (roj. 1945) z Jesenic in je od zadaj trčil v Bartolinijev avtomobil. V nesreči je bil lažje ranjen Sotlarjev sopotnik Andrej Kristan (roj. 1954) z Lipce. Prepeljali so ga v bolnišnico. Škode na avtomobilih je za 9000 din.

Padel s kolesom

V soboto, 14. julija, ob 12. uri se je Justin Mrak (roj. 1929) iz Mojstrane peljal na kolesu s pomožnim motorjem iz Mojstrane proti Peričniku. Ko je prehiteval skupino pešcev, je enega rahlo zadel, zaradi tega ga je zaneslo in je padel. S pretresom možgan so Mraka prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Neprevidno čez cesto

V nedeljo, 15. julija, dopoldne se je na cesti prvega reda v Bistrici pri Tržiču pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila avstrijske registracije Franz Zitta (roj. 1927) z Dunaja je vozil proti Ljubelju. Z desne strani pa je nenadoma pred njegovim avtomobilom prečkala cesto Marija Troha (roj. 1899) iz Bistrice pri Tržiču. Kljub zaviranju jo je avtomobil zadel. Huje ranjeno Marijo Troha so prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Smrtna nezgoda

V nedeljo, 15. julija, ob 13. uri se je na cesti prvega reda med Hrušico in Mojstrano pripetila smrtna prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Bojan Šmid (roj. 1951) iz Ljubljane je vozil proti Mojstrani. V levem ostrem ovinku je njegov avtomobil zaradi neprimerne hitrosti začelo zanašati. Pri tem so se odprla vrata, tako da je sopotnica Sonja Levec (roj. 1954) iz Mengša padla iz avtomobila in zadela v sprednji levi del osebnega avtomobila, ki je tedaj pripeljal iz nasprotne smeri. To je bil VW 1600 nemške registracije, ki ga je vozil Herman Biskaborn iz Berlina. Sonja Levec se je v nesreči tako hudo ranila, da je po prevozu v jeseniško bolnišnico umrla.

Avtomobil drsel po strehi

Na cesti drugega reda v Selcah se je v nedeljo, 15. julija, popoldne pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Albin Bergant (roj. 1949) iz Bukovice je v Selcah v preglednem levem ovinku zavozil z desnimi kolesi čez rob ceste, zatem je naglo odvil v levo. Zaradi tega je njegov avtomobil začelo zanašati, tako da se je prevrnil na streho in se po 30 metrih drsenja ustavil pri hiši št. 2. V nesreči je bil sopotnik Alojz Potočnik (roj. 1950) iz Bukovice huje ranjen in so ga prepeljali v bolnišnico. Škode na avtomobilu je za 2000 din.

Kolesarji Save tretji na prvenstvu

V Skopju se je v nedeljo končalo letošnje državno prvenstvo v kolesarstvu za posameznike in ekipe. Kranjski kolesarji so se odlično odrezali predvsem v ekipni konkurenci, kjer so med člani osvojili odlično tretje mesto. S tem so dosegli cilj, ki so si ga zadali ob pričetku letošnje kolesarske sezone. Hvastijeva četa prizadevnih kolesarjev je tako izpolnila predvideni načrt tehničnega vodstva kluba. Ponovili so uspeh iz zadnjih let in dokazali, da so med ekipami vodilni v državnem merilu. **J. J.**

KMALU

PAVILJON

murka

na avgustovskem Gorenjskem sejmu v Kranju

pohištvo
zavese — preproge
gospodinjski stroji
okna — vrata
oprema
za centralno kurjavo
opeka

kredit do 15.000 din
dostava na dom
sejemski popusti

Študentje, dijaki

Sprejmemo večje število dijakov, študentov na počitniško delo za mesec julij in avgust.

Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. **»Termika« Ljubljana — obrat Trata pri Škofji Loki.**

Obisk pri telesnovzgojnih organizacijah

Na Bledu bodo ustanovili športno društvo

Na Bledu je minuli četrtek izvršni odbor krajevne konference SZDL Bled pripravil sestanek s predsedniki in tajniki domačih športnih organizacij, na katerem so razpravljali o ustanovitvi športnega društva. Vsi prisotni (veslanje, kegljanje, planinstvo, konjski šport, kolesarstvo, šah, hokej in drsanje, plavanje, smučanje, odbojka) so bili za ustanovitev enotne športne organizacije, ker se lahko le s skupnimi močmi rešijo problemi.

Na Bledu športna dejavnost vse bolj zamira, uspešni so samo še odbojkarji, kolesarji in veslači, v drugih športih pa blejski mladinci ne pridejo do izraza. Vsekakor bi organizacija športnega društva pripomogla k razvoju nekdaj tako močnega športnega življenja na Bledu. V nekaterih organizacijah imajo razmeroma velike težave glede vodstvenega kadra, vedno večje je pomanjkanje novih športnikov, o težkem finančnem stanju v skoraj vseh klubih pa ni treba posebej poudarjati.

Na Bledu je kakih 1000 mladincev, od katerih pa se jih morda le 50 aktivno športno udejstvuje, ostale pa je že sprejel v svoje okove turizem. Kar napravi slabega za šport v večjih razvitih mestih višji standard, je to na Bledu storil turizem, čeprav bi morala biti šport in turizem nedvomno povezana. Opaziti pa je, da športni kader, ki je bil vzgojen na Bledu, odhaja drugam ali pa preprosto spi in mu športna bodočnost Bleda ni mar.

Za organizacijo športnega društva je iniciativni odbor že izbran, klubi pa morajo izdelati programe. Ustanavljanje temeljnih telesno kulturnih organizacij zahteva enotno športno organizacijo. Na Bledu bodo v kratkem začeli graditi športni center (drsališče, plavalni bazen, teniška igrišča), dom TVD Partizana žalostno razpada in ga bo moč popraviti le skupnimi močmi. Blejci bi s športnim društvom dobili tudi enega izmed redkih gorenjskih atletskih stadionov, ki v lasti ObZTK Radovljica propada. Vsekakor pa bi organizacija športnega društva omogočila tudi boljše finančno stanje, saj v tem primeru domača podjetja ne bi mogla odreči pomoči.

Torej, na Bledu so za športno društvo, iniciativni odbor že dela. Domačini upajo, da tokrat ustanovitev, kot je bilo to že doslej, zopet ne bo padla v vodo Blejskega jezera.

S športnim društvom naj bi imel vsak otrok, dijak, študent, skratka mladinec z Bleda možnost udejstvovanja v tistem športu, ki ga zares veseli. Društvo bi bilo zelo močno, saj bi lahko štelo najmanj 1000 članov. Skupno bi se odločitve lažje uresničevale.

Pravilnost te odločitve, ki pa je na Bledu za šport za zdaj edina rešitev, bo pokazal čas. Močna organizacija vsekakor lahko deluje zelo uspešno, športna dejavnost pa je seveda z več vidikov koristna tudi turizmu.

Matija Hudovernik

Slovenska vaterpolska liga

DERBI DELFINU (ROVINJ)

V nadaljevanju slovenske vaterpolske lige sta se v Rovinju v prestavljeni tekmi prvega kola pomerila kandidata za prvo mesto Delfin in kranjski Vodovodni stolp.

Letni bazen v Rovinju, slovenska vaterpolska liga, gledalcev 300, sodnik Oman (Koper).

Vodovodni stolp: Finžgar, Chvatal 1, J. Rebolj 1, Podveršček 2, Farčnik, Ankerst, Žun, Avsec, Košnik 1, R. Švegelj.

Kandidata za osvojitev letošnjega najvišjega republiškega naslova sta pokazala vse veščine modernega vaterpola in navdušila gledalce. Kranjčane je zapustila športna sreča, saj so po vodstvu v tretji četrtini zastreljali četverec, in to jih je stalo zmage.

KAMNIK : TRIGLAV II. 18:2

Letni bazen v Kamniku, slovenska vaterpolska liga, gledalcev 200, sodnik Pipan (Celje).

Triglav II.: Čermelj, R. Planinšek 1, Kuhar 6, Čalič 4, Starihal, Mežek 2, J. Švegelj 2, Z. Malavašič 1, M. Planinšek, Delavec.

Mladinci kranjskega drugoligaša nadaljujejo s serijo zmag. Tudi v tem kolu so v Kamniku visoko premagali borbene domačine.

RENČE : TRIGLAV II 9:12

Renče, letni bazen, slovenska vaterpolska liga, gledalcev 200, sodnik Sketelj (Koper).

Triglav II: Čermelj, Hribar, Kuhar 4, M. Planinšek, R. Planinšek, Stariha 2, Čalič 4, Mežek 1, Švegelj 1, Mihaljinac, Delavec.

Mladi vaterpolisti Triglava so na letnem bazenu v Renčah s hitro igro v prvih dveh četrtinah popolnoma razbili obrambo domačinov. Po visokem vodstvu so popustili in v nadaljevanju dobili preveč poceni zadetkov.

-dh

Na Vodinah nad Jezerskim nova planinska postojanka

Na zadnji seji upravnega odbora planinskega društva Kranj so se dogovorili, da bodo zgradili na Vodinah nad Jezerskim novo planinsko postojanko. Vodine leže pod severnimi ostenji Dolgega hrbta, Štruce, Skute in Rink. Posebna privlačnost Vodin pa je ledenik pod Skuto.

Za gradnjo nove planinske postojanke na Vodinah je več vzrokov. Planinsko društvo Kranj bi z dograditvijo postojanke rado povečalo obisk naših obmejnih in mejnih vrhov. Podatki kažejo, da so obiski Avstrijcev na teh vrhovih, čeprav leže na našem ozemlju, množičnejši in da smo domačini v manjšini. Planincem bi se odprl nov gorski svet, ki je sedaj marsikomu neznan in nepoznan. Oživele bi nekatere stare planinske poti kot na primer pot na Veliko in Malo Babo, na Križ, na Koroško, Štajersko in Krajsko Rinko in na Mlinarsko sedlo. Prav tako bi bile Vodine privlačne tudi za alpiniste. V stenah od Bab do Mlinarskega sedla je najmanj 50 plezalnih smeri najrazličnejših težavnostnih stopenj, od najlažjih do najtežjih. Tudi vzpon na Okrešelj je z Vodin najbolj pripraven.

Prav tako so na Vodinah in v bližnji okolici zanimiva smučišča, posebno še, če računamo ledenik pod Skuto, kjer bi lahko uvedli eno prvih smučarskih letnih šol.

Planinsko društvo Kranj računa, da mu bo pri gradnji postojanke na Vodinah pomagala Planinska zveza Slovenije in delovne organizacije.

-jk

Športne novice v kratkem

Šenčur (BR) — V počastitev krajevnega praznika Šenčurja je športno društvo Šenčur organiziralo dve nogometni tekmi. V prvi tekmi je druga ekipa Šenčurja izgubila proti Trbojam z 2:1, v drugi tekmi pa je prva ekipa Šenčurja premagala LTH z 2:1.

Šenčur (BR) — V počastitev krajevnega praznika Šenčurja so se srečale ekipe Adergasa, Brnika in Šenčurja. Zmagala je ekipa Brnika pred Šenčurjem in Adergasom.

Rezultati: Šenčur : Adergas 7,5:2,5, Šenčur : Brnik 4:6, Adergas : Brnik 4:6.

Šenčur (BR) — Mladinski aktiv Šenčur je organiziral v počastitev krajevnega praznika Šenčurja v nedeljo popoldne turnir v malem nogometu. Kljub zelo slabemu vremenu se je turnirja udeležilo 10 ekip iz cele kranjske občine. Z nekaj sreče so zmagali Veterani, drugo mesto pa je osvojila ekipa Pornorika. Zmagovalna ekipa je prejela v trajno last pokal, najboljši strelec turnirja Erzin Rafo) pa diplomo MA Šenčur. Favorizirana ekipa MA Šenčur je nesrečno izgubila v 1. kolu proti MA Cerklje in izpadla iz tekmovanja.

Rezultati: Veterani : Projekt 3:2, ŠD Šenčur : Stražišče II 0:3, MA Šenčur : MA Cerklje 0:1, Pinkponkaši : Creina 0:2, Pornoriko : Stražišče I 2:0, Veterani : Stražišče II 1:0, MA Cerklje : MA Goriče 0:2, Pornoriko : Creina 2:0, Veterani : MA Goriče 2:1, Veterani : Pornoriko 1:0.

ŠENČUR (BR) — V počastitev krajevnega praznika je ŠD organiziralo odprto namiznoteniško prvenstvo v Šenčurju. Zmagal je Kos (Voklo) pred Mačkom (Adergas) in Ravnikom (Šenčur).

LUŽE (BR) Skupina prizadevnih mladincev iz Luž in Visokega je pred kratkim organizirala motokros dirke. Zmagala sta Andrej Pivk iz Tržiča in Ivan Rezman iz Luž.

1+3

V petek je prišla v Slovenijo na daljši obisk skupina stotih slovenskih izseljencev iz ameriške Ljubljane — Clevelanda v ameriški zvezni državi Ohio. Del skupine je tudi mešani pevski zbor Jadran, ki deluje že 53 let, in sicer na osnovi popolnega samofinansiranja. Zbor je v treh dneh prvič stopil na tla domovine, od koder posredno ali neposredno izhajajo njegovi pevci ali pevke.

Skupina ameriških izseljencev, katere del je zbor, je prišla v ponedeljek, 16. julija, v Tržič. Rojaki so si ogledali osnovno šolo Kokrškega odreda v Križah, muzej in spomenik ter taborišče v Podljubelju. Zbor Jadran je v ponedeljek zvečer nastopil v Tržiču. Ker je bil to prvi množičnejši obisk ameriških Slovencev v Tržiču in prvi obisk zbora pri nas, predstavljamo tri člane zbora v današnji rubriki.

Reginald RESNIK, učitelj glasbe iz Clevelanda, pevovodja:

»Moj rod izvira iz Podpeči pri Litiji. V Ameriko se je priselil stari oče, ki je imel prav tako kot moji starši, posebno oče, smisel za glasbo. Oče igra harmoniko. Sam, čeprav ne znam slovensko, sem se priključil zboru leta 1947 kot pianist. Leta 1962 pa sem prevzel posle pevovodje. V zboru Jadran je 47 pevk in pevcev, v Jugoslavijo pa jih je prišlo 31. Povedati moram, da pojejo v zboru tudi pevci drugih narodnosti. Slovenci so na tem področju najbolj aktivni. Pojemo narodne in umetne pesmi, lotevamo pa se tudi operet v slovenskem in drugih jezikih. Na naše koncerte prihaja tudi po 500 ljudi. Slovenci ljubijo petje in to jim je v krvi. Želim, da lepa slovenska pesem ne bi zamrla. Sem učitelj petja in glasbe in moje življenje je ovito s tem. Zato si to še bolj želim.«

Jenny PRIMC, rojena v Clevelandu, podpredsednica zbora:

»Pri zboru pojem že 40 let. Starši so iz Slovenije, jaz pa sem se rodila v Ameriki in znam kljub temu slovensko. Pesem, za katero skrbimo, pomaga, da slovenščina in slovenski narod v Ameriki ne bi izumrla. Zato z dušo sodelujemo pri Jadranu. Zbor je naša zabava, veselje in ponos. Vadimo enkrat tedensko v slovenskem delavskem domu v Clevelandu, in sicer ponavadi v sredo zvečer. Takrat imamo največ časa in redno hodimo na vaje. Vaje trajajo od dveh do dveh ur in pol. Nekateri pevci se vozijo na vaje tudi 30 kilometrov daleč. Za nami so že številni nastopi. Slovenci imamo v Clevelandu najbolj organizirano kulturno gibanje in s svojimi koncerti pomagamo tudi drugim organizacijam. Pojemo tudi na radiu Cleveland. Ljudje nas radi poslušajo in s tem priljubljenost slovenske pesmi raste.«

Florenca UNETIČ, učiteljica angleščine na gimnaziji v Clevelandu, prva pevka zbora:

»Moja mama je iz Retja pri Laškem, oče pa iz Račje vasi pri Krškem. V Ameriki sem se rodila, vendar sem zelo kmalu znala slovensko. Peti sem začela pri mladinskem slovenskem zboru v Clevelandu in odtod prišla k Jadranu. Kot solistka sem imela že samostojne koncerte ... Slovencem je pesem prirojena. Naša pesem mi je pol življenja in brez nje ne bi mogla. In tudi cilj našega zbora je, da slovenska pesem v Ameriki živi čim dlje, čeprav vsi materinega jezika ne znamo več. Vendar, s pesmijo se bo obdržala vsaj narodnost, če že ne jezik ne. Skrb, da mladinski slovenski zbor ne bi zamrl, je zato še večja.

V Sloveniji sem prvikrat. Ko sem stopila na rodna tla mojih staršev, sem pozabila na Ameriko. Tako lepo je tukaj. Vse mi je všeč, posebno pa ljudje, ki ne poznajo hudobije ...«

J. Košnjek

Ameriški Slovenci v Tržiču

Po ogledu osnovne šole Kokrškega odreda v Križah se je skupina stotih ameriških Slovencev iz Clevelanda ustavila v tržiškem muzeju, kjer jim je spregovoril podpredsednik skupščine občine Stanko Stritih. Rojaki so v ponedeljek obiskali še spomenik in taborišče v Podljubelju, včeraj pa so obiskali Begunje in Drago. (jk) — Foto: F. Perdan

Slavje v Transturistu in Creini

Ob dnevu šoferjev so najboljši gorenjski poklicni vozniki prejeli dragocena odličja in spominska priznanja

Praznik šoferjev in avtomehanikov, praznik poklicnih mojstrov krmila, ki so si za svoj dan izbrali 13. julij, sta zlasti slovesno proslavili dve gorenjski turistično-transportni podjetji: Transturist in Creina.

540 članov treh od vsega dvanajst temeljnih organizacij združenega dela škofjeloškega giganta se je minuli petek zvečer zbralo v veliki dvorani domačega hotela. Ob zvokih glasbe, ob dobri jedači in pijači so preživeli skupaj tri ali štiri vesele urice. Še prej jih je pozdravil generalni direktor Veno Doljak. V svojem govoru je orisal nastanek, razvoj in možnosti nadaljnje rasti potniškega in tovornega prometa ter navzočim hkrati predstavil njuno vlogo v okviru ZDO Transturista kot celote. Potem so več kot stotim voznikom kamionov in avtobusov izročili dragocene značke, darila nemške firme Daimler Benz, ki jih proizvajalec znanih marcedesev podeljuje vzornim »krmarjem« svojih avtomobilov. Posebno pohvalo zasluži predvsem trinajsterica dobitnikov najvišjega, zlatega odličja; brez hujših okvar in brez generalnega popravila so namreč — seveda z enim in istim strojem — premagali 500.000 kilometrov dolgo razdaljo. Podobno priznanje je pripadlo tudi nekaj deset njihovim kolegom za prevoženih 200.000 oziroma 100.000 kilometrov.

Če naj bi ob tej priložnosti na kratko predstavili trenutno stanje omenjenih treh TOZD, je treba najprej povedati, da so lani imele približno 70 tisoč N din prometa. Vozni park šteje 96 avtobusov in 143 tovornjakov. Zanje skrbi 160 mehanikov. Težnji po čim smotrnejšem poslovanju in po čim solidnejši vzdrževalno-servisnih storitvah sta narekovali prehod v postopno tipizacijo, v nabavo vozil zgolj dveh znamk: Mercedes in TAM. Praksa je že potrdila koristnost takšne odločitve, saj so prihranki pri času, denarju in ljudeh precejšnji. Kar zadeva načrte, bodo — kakor doslej — največ pozornosti posvečali obnovi in ohranjanju osnovnih sredstev. Prav odprtje modernih mehaničnih delavnic na Trati in tesna povezava z Autocommercom predstavljata pomemben nadaljnji korak v opisani smeri.

V Creini so hkrati s praznikom šoferjev in avtomehanikov proslavili praznik podjetja. V petek popoldne so se člani kolektiva zbrali v dvorani domačega hotela. Po pozdravnih besedah predstavnikov vodstva podjetja, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter krajšem kulturnem programu, so najprej podelili priznanja delavcem, ki so v podjetju, deset, dvajset ali več let. Štirinajst voznikov, ki so brez hujše okvare prevozili več kot 200.000 kilometrov, so podelili priznanja tovarne TAM iz Maribora — proizvajalke tovornjakov in drugih vozil. Pet šoferjev, ki sedijo za krmili marcedesovih avtobusov pa je za enak podvig prejelo zlate značke — darilo nemške firme Daimler Benz.

Posebno priznanje je dobilo tudi podjetje Creina. Podelila ga mu je Tovarna avtomobilov Maribor za uspešno sodelovanje in veliko število prevoženih kilometrov s Tamovimi vozili.

I. G., L. B.

Hrastov pomnik kmečkemu uporu

Nadaljevanje s 1. str.

Govornik je poljudno prikazal celoten historiat kmečkih uporov na Slovenskem, posebej glede na številne upore na Gorenjskem. Izčrpno je analiziral vse vzroke za dvig kmečkih množic v upor, posebej še s stališča, da so bili slovenski kmečki upori nekaki predhodniki naše revolucije in glasniki osvobodilnega boja, ki je prav tako kot nekdanji upori, zajel najširše kmečke in delavske množice naše dežele.

Pri odkritju so poleg čete strumnih gasilcev in praporščakov sodelovali še: pihalni orkester občine Kranj, pevski kvintet Gorenjci iz Naklega in več recitatorjev. V povorki smo videli tudi več parov deklet in fantov s kmečkim orodjem, ki je vsaj simbolično ponazarjalo tudi edino orožje nekdanjih upornikov.

Pred slavjem odkritja spomenika je bila v gasilskem domu na Prebačevem slavnostna seja krajevne skupnosti Voklo v počastitev krajevnega praznika, ki so ga slavili prav ta dan.

Po končani slovesnosti, ko je bil izčrpan že ves dosti obsežen program, se je razvilo na bližnjem vrtu prijetno tovariško srečanje.

Č. Z.

Pohod mladih železarjev na Stol

Tovarniška konferenca ZM železarne Jesenice bo v soboto, 21., in v nedeljo, 22. julija organizirala pohod mladih — podpisnikov samoupravnega sporazuma — na Stol v Karavankah. Pokrovitelj pohoda je republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije.

V soboto se bodo udeleženci pohoda zbrali v Završnici nad Žirovnico, kjer bo pozdravni govor pokrovitelja pohoda in kulturni program, v katerem bo sodeloval pihalni orkester jeseniških železarjev in pevski zbor Jeklar. Priredili bodo tudi tekmovanje na TRIM progi v Završnici ter športno-zabavna tekmovanja. Ob 18. uri bodo krenili proti Valvasorjevi koči, kjer bo zvečer prijateljsko srečanje ob tabornem ognju.

V nedeljo se bodo povzpeli na vrh Stola in se ob 15. uri vrnili v Završnico, kjer bo piknik in zabava s plesom. Igral bo ansambel Condor. Pohod mladih železarjev bodo vodili izkušeni vodniki.

D. S.

Za 13. julij v Creini: priznanja voznikom. — Foto: F. Perdan